
Tavené sýry

Různě výživné

26

Sekačky

Velmi levná kvalita

12

Tyčové mixéry

Experti na polévku

06

**Alternativní
prací prostředky**

Zašedlá čistota

35

**Letní
pneumatiky**

Ve znamení vody

18

Dobrá sekačka nestojí mnoho

79 Kč

Kupujete vzduch?

Databáze nadměrných obalů

Skoro půl krabice vzduchu. Člověk, aby si vzal větší tašku do obchodu.

(Krabice kukuřičných lupínků)

Po rozbalení bylo množství prostředku 14 cm od vrchní části krabice, měřeno bez víka.

(Prací prášek)

Už v obchodě jsem si všimla, že na krabici není uveden počet dílků ani hmotnost (...) magnetická tabulka je 17x17 cm, krabice 33x23cm, což je 62 % vzduchu.

(Magnetické dílky Krtek)

(komentáře spotřebitelů a spotřebitelek k příspěvkům v databázi nadměrných výrobků)

Větší obal vzbuzuje dojem, že toho kupujete víc. Jednoduchý psychologický trik, který využívá mnoho výrobců, dokáže spolehlivě naštvat každého, kdo si domů donese deseticentimetrovou plastovou dózičku, na jejímž dně se krčí deset vitamínových tabletek nebo krabičku s bonbóny, jejíž polovinu tvoří vzduch.

Důsledkem použití nadměrných obalů je klamání spotřebitele a nešetrnost k životnímu prostředí. Na stránkách www.dtest.cz/nadmerne-obaly naleznete databázi, která má za cíl upozorňovat na zbytečné plýtvání obalovými materiály a apelovat na férovější přístup výrobců.

Název výrobku:
Ariel, 10 + 1,5 kg gratis
Výrobce:
Procter & Gamble
Cena: 800 Kč

název výrobku:
Choco Party
cena: 34,90 Kč
výrobce: Vobro, Wojciech
Wojenkowski, Brodnica, Polsko

Pokud se vám nelíbí používání nadměrných obalů, můžete kontaktovat přímo výrobce a upozornit je na svou nespokojenost s jejich praktikami. U nadměrných obalů zařazených do naší databáze je kontakt na výrobce uveden přímo u konkrétních výrobků.

Do databáze nadměrných obalů můžete svými úlovkami přispět i vy. Stačí nahrát fotografii nadměrného výrobku s popisky do našeho on-line formuláře.

06

12

26

35

d
Test

XX. ročník

3. vydání měsíčníku dTest připravili:

Wlad Benek, Jan Hrnuda, Ondřej Jaroš, Alice Odrichová, Lukáš Zelený,

Marin Wagner, PA (foto), Jiří Novák (ilustrace).

dTest, vydavatel Občanské sdružení spotřebitelů TEST (IČ: 45770760)

se sídlem Černomoholská 418/10, 101 00 Praha 10-Vršovice.

Vedení redakce: Wlad Benek.

Grafický koncept a layout Olga Benešová (Side2), www.side2.cz.

Technické zpracování Elena Salhanová, Revoluce 1575/2, Praha 4.

Titul: MoraviaPress a.s. Informace o předplatném podě a objednávky přijímá

TEST, Černomoholská 418/10, 101 00 Praha 10-Vršovice, tel.: 241 406 922,

fax: 241 406 932, e-mail: dtest@dtest.cz. Distribuce: PNS, a.s. (ČP) a Magnet

Press Slovakia (SR). Správa distribuce: STRAPER s.r.o. (straper.cz).

dTest je zahrnut v monitoringu médií Anopress IT.

Přetisk zapovězen.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha

č. 3105/1994.

MK ČR E 6876 Na titulní straně použita ilustrační foto.

ISSN 1216-731X

Toto vydání vychází 28. 2. 2013

© Občanské sdružení spotřebitelů TEST, Praha

Obsah

Testy

Tyčové mixéry

Experti na polévku

06

Benzinové sekačky

Velmi levná kvalita

12

Letní pneumatiky

Ve znamení vody

26

Tavené sýry

Různé výživné tavené sýry

32

Alternativní

prací prostředky

Zašedlá čistota

35

Informační servis

E-shopy s alkoholem

porušují zákon

40

Lupu ještě nezahazujte

42

Seriál

Ze světa vitaminů

a minerálů

Vitamin E

44

Finance

Kreditní karty:

tišší a elegantní zloději

vašich peněz

46

Právo

Platba kartou

50

Novinky agentury JPP, jak se dříve říkalo zprávám typu *Jedna Paní Povídala*, se v dobách internetu šíří rychlostí přislovečného blesku podle vzoru okopíruj a pošli dál. A tak jsme se v elektronické redakční poště dočetli, že tavené sýry mají daleko ke zdravé potravíně a my Češi jsme s prominutím takové troubové, že téhle mlékárenské faširky baštíme nejvíc na světě. Protože fakta pro nás nejsou záležitostí pouhé úry, ale jediné a pouze odborné prověrky, nakoupili jsme různé tavené sýry a nechali je otestovat v laboratoři. Do nákupního košíku jsme ovšem zařadili pouze výrobky s označením tavený sýr, nikoli tavený výrobek nebo tavený mléčný výrobek. Zatímco odborníci měřili obsah tavicích solí, vápníku, bílkovin a mléčného i nemléčného tuku, my jsme se ponořili do statistik o spotřebě taveného sýra ve světě. Zjištěná fakta jsou následující. Všechny „taveňáky“ byly vyrobeny ze sýru a žádná „výživová katastrofa“ se nekonala. Obsah zjištěných živin byl různě vysoký, žádný z výrobků však nebyl nutričně zcela bezcenný. Dětem ke svačině můžeme doporučit. Na světové prvenství Čechů ve spotřebě tavených sýrů můžete zapomenout, to drží Američané. Změnit zlidovělý názor umocněný faktem „že se to píše všude na internetu“ se nám asi nepodaří, vy, naši čtenáři ale po přečtení tohoto vydání budete vědět, jak to je doopravdy. A to se počítá. Nenechte si namluvit koniny, což ovšem neplatí pro koninu v lasagních. Ale to už je jiná kapitola.

Přeji vám dobré čtení

Václav Benek

Jaká máte práva při zpoždění autobusu

Zpozdí-li se významně dálkový autobus nebo nepřijede-li vůbec, nově mají cestující právo na péči ze strany dopravce a případně i na odškodnění. 1. března vstoupilo v účinnost evropské nařízení, které se týká práv cestujících v autobusové dopravě a které doplňuje sadu předpisů pro všechny hlavní druhy dopravy v rámci Evropské unie.

V březnu 2013 se završuje cesta započatá v roce 2005, kdy vstoupilo v účinnost evropské nařízení o právech cestujících v letecké dopravě. Jednotný celoevropský základ následně získala práva cestujících v železniční dopravě a s účinností od letošního roku i v dopravě vodní a silniční. Základní cíle jsou u všech druhů dopravy podobné. V letecké, železniční, vodní i silniční dopravě má být cestujícím v případě zásadních komplikací v průběhu cesty poskytnuta pomoc (především občerstvení a ubytování) a ve vymezených případech rovněž přiměřené odškodnění. Konkrétní podmínky se však dle druhu dopravy liší.

Většina nových pravidel pro cestující v autobusové dopravě se týká dálkové přepravy nad 250 km. V případě zpoždění nad 90 minut budou mít cestující nárok na občerstvení přiměřené době čekání. Pokud bude z důvodu zpoždění nebo zrušení spoje nezbytný nocleh, je dopravce povinen zajistit cestujícím ubytování. Na ubytování nicméně nebudou mít cestující právo při zpoždění či zrušení spoje z důvodu povětrnostních podmínek.

V případě zrušení spoje a zpoždění o více než dvě hodiny budou mít cestující možnost volby mezi přesměrováním na jiný spoj bez dodatečných nákladů a vrácením ceny jízdenky s případnou bezplatnou přepravou do místa odjezdu. Pokud tato volba nebude cestujícím nabídnuta, budou mít vedle vrácení ceny jízdného nárok na dodatečnou kompenzaci ve výši 50 % ceny jízdného.

Některá základní práva se budou týkat i přepravy na vzdálenost nižší než 250 km. Tato pravidla se týkají například okamžité pomoci při dopravních nehodách, přepravy osob se zdravotním postižením a sníženou pohyblivostí a vyřizování stížností a reklamací.

Evropská nařízení týkající se práv cestujících v EU najdete podle jejich čísla na internetové stránce <http://eur-lex.europa.eu/>:

Letecká doprava – nařízení č. 261/2004

Železniční doprava – nařízení č. 1371/2007

Autobusová doprava – nařízení č. 181/2011

Vodní doprava – nařízení č. 1177/2010

Evropské spotřebitelské centrum (ESC) poskytuje spotřebitelům informace o jejich právech na jednotném evropském trhu. Právníci ESC bezplatně pomáhají spotřebitelům řešit jejich problémy s obchodníky z jiných zemí EU, Islandu či Norska.

Kontakty na ESC pro ČR: adresa: Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@ecoi.cz telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

Průzkum v českých e-shopech prodávajících textil přinesl velmi nepříznivé výsledky. Pouze tři z padesáti prověřovaných prodejců splňují v celé šíři zákonné požadavky na označování zboží a správnost informací. Ostatní obchodníci nedodávají spotřebitelům potřebné informace, jako jsou údaje o způsobu údržby, používání schválených názvů vláken či informace o velikosti oděvů. V únoru na tuto skutečnost upozornil dTest na svém webu.

O tématu následně informovala řada médií, mimo jiné i Česká tisková kancelář a soukromá tisková agentura ČIA a dále řada zpravodajských webů jako www.novinky.cz, www.lidovky.cz, www.aktualizpravy.cz, či www.zap.cz. Rozhovor na téma informování českých spotřebitelů o textilu nabízeném přes internet natočila také televize Nova. Tématu se věnovaly rovněž weby zaměřené na marketing a služby jako www.novetrendy.eu.

Zpracováno s využitím monitoringu médií společnosti Anopress IT.

Bližší informace o průzkumu jsou k dispozici na www.dtest.cz/oznacovanitextilu.cz

Z telefonické poradny

Zajímalo by mě, jak je to se zárukou u zboží inzerovaného jako dárek ke koupi. Objednali jsme totiž v e-shopu jednu hračku, k níž byl dán zdarma vrtulník. A právě tento „dárek“ přestal po týdnu fungovat. Prodejce jej odmítá vyměnit s tím, že jsme ho neplatili, a tak za jeho bezvadnost neodpovídá. My jsme však přesvědčení, že jsme jeho cenu stejně uhradili, protože cena hlavní hračky byla vyšší než u jiných e-shopech. Kdo má pravdu?

Jakub T.

Pokud prodejce deklaruje v reklamě vrtulník jako dárek k nákupu a v kupním dokladu je u této položky uvedena cena 0 Kč, mohlo by se jednat o výhodu spojenou s kupní smlouvou, tj. o něco navíc, co nebylo hrazeno, a tudíž by se na to záruka nevztahovala. To však neplatí v případech, kdy je cena „dárku“, byť i jen zčásti, zahrnuta do ceny zboží kupovaného a placeného. Jde o marketingový trik „dárek zdarma“, kterým však nelze obcházet zákonnou zárukou. Proto vrtulník reklamujte.

Koupili jsme si indukční varnou desku. Prodejcem bylo řečeno, že výrobce poskytuje záruku na výrobek jen za předpokladu, že tuto desku namontuje odborník. Může vůbec prodejce či výrobce podmínkovat poskytnutí záruky odbornou montáží?

Nikola Š.

Zákonná záruka v trvání dvou let je u každého spotřebního zboží a nelze právo reklamovat vady v této době

nijak odepřít, omezit a ani podmínit například odbornou montáží, která ani v případě zprovoznění indukční desky není zjevně opodstatněna. Je na rozhodnutí zákazníka, zda zvolí odbornou pomoc, a prodávající, potažmo výrobce mu to mohou pouze doporučit. Zákon pamatuje na to, že záruční doba počíná běžet až od provedení odborné montáže zajištěné prodávajícím nebo provedené jiným odborníkem ve třech týdnech od koupě. Rovněž je pamatováno i na to, že prodávající odpovídá za vadné uvedení zboží do provozu spotřebitelem, pokud jej nesprávně v návodu instruoval. Z toho jednoznačně vyplývá, že spotřebitel si může zboží namontovat i sám a pokud nedodrží pokyny, nebude prodávající za vady způsobené neodbornou montáží odpovídat.

Dala jsem zlatníkovi do opravy náušnice po babičce. Vydal mi potvrzení o převzetí a dohodli jsme se na přibližné ceně opravy ve výši 250 Kč. Po týdnu jsem se u něho zastavila. Náušnice již byly opravené, ale v rozporu s původní dohodou za cenu 400 Kč. Nesouhlasím s tím, ale odmítá mi je vydat, dokud opravu nezaplátím. Skutečně si může sám cenu opravy o tolik navýšit?

Petra S.

O tolik opravdu ne, alespoň ne bez Vašeho souhlasu. Pokud jste se dohodli na přibližné ceně, zákon ukládá zlatníkovi povinnost Vás hned informovat, jakmile se

ciho za nezákonný. Možnost výměny či dokonce vrácení peněz do určité lhůty dává svým zákazníkům nad rámec zákonné úpravy, a z toho důvodu si může stanovit její podmínky, tedy i 30% „storno poplatek“. Záleží pak na zákazníkovi, zda to bude akceptovat či nikoliv.

dozví o nutnosti cenu překročit, o výši skutečné ceny. Musí tak učinit písemně, jinak poté nemá právo požadovat rozdíl v ceně dohodnuté a výsledné. Nemusí s Vámi však konzultovat nepodstatné překročení, což je soudy shodně vykládáno jako 10-20 %.

Rád bych se zeptal, zda je v pořádku, že si velký obchod s nábytkem účtuje při vrácení či výměně zboží 30 % z jeho ceny jako jakousi sankci za rozbalení. Zakoupil jsem šatník skříně a až doma jsem zjistil, že jsem koupil krátké dveře. Došlo mi to, až když jsem je po vybalení přiložil ke skříně. Neporušené jsem je jel vyměnit. Vrátili mi jen 70 % ceny s tím, že jsou rozbalené. Děkuji za odpověď.

Zdeněk L.

Vzhledem k tomu, že prodávající není ze zákona povinen vracet peníze či vyměňovat zboží za jiné, pokud toto zboží netrpí vadou a je pouze nevhodně zvolené zákazníkem, neshledáváme postup daného prodávajícího

1 Telefonická poradna pro spotřebitele je k dispozici ve všední dny od 9 do 17 hodin na telefonním čísle 299 149 009.

Test Tyčové mixéry

Tyčový neboli ponorný mixér se hodí nejen k mixování pokrmů, ale často zvládne i šlehání nebo sekání menšího množství ingrediencí. V testu jsme vyzkoušeli 13 těchto praktických kuchyňských spotřebičů. Pozitivní zprávou je, že si z většiny zkoušek odnesly dobré a velmi dobré známky. Nejlepší modely přitom nepatří k nejdražším.

Expertí na polév

dobrá rada

Žádné radikální rozdíly se mezi testovanými mixéry neprojevily. Celkově všechny spotřebiče obstály se ctí a s mixováním, případně šleháním neměly žádné problémy. Pouze některé dosahovaly spíše průměrných výsledků při sekání, zejména pokud nebyly vybaveny k tomu určeným nástavcem. Na nejlepší známku dosáhl model **Braun Minipimer 3 MR 320 Omelette** (dobře, 1180 Kč), k jehož výhodám patří nejen dobré výkony, ale také praktické rozměry a relativně nízká hmotnost. Čistě z hlediska pracovních výsledků dopadl o trochu lépe mixér **Kenwood HB724 Triblade** (dobře, 1700 Kč), který získal v testech zaměřených na hlavní funkce skoro samé velmi dobré známky. Vedle nešlápnete, ani pokud zvolíte nejlevnější přístroj v testu **Sencor SHB 4360** (dobře, 1000 Kč), byť trochu nepříjemně hlučí. Tyčový mixér vybírejte s ohledem na dodávané příslušenství, ne každý i šlehá nebo drtí led.

ku

Tyčový mixér sice není tak univerzální pomocník jako klasický kuchyňský robot, k jeho výhodám však patří relativně nízká cena, malé rozměry, snadné a rychlé použití a jednoduché čištění. Ocení ho zejména milovníci polévek a omáček, domácí majonézy i koktejlů všech druhů. Vhod přijde také rodičům batolat, kterým umožní snadnou přípravu dětských příkrmů.

Koupit si můžete jednoduchý tyčový mixér pouze se základním nástavcem, nebo zvolit model dodávaný s různě bohatým příslušenstvím. K nejčastějším a nejužitečnějším doplňkům patří sekáček vhodný například pro zpracování ořechů, cibule a bylinek. Poměrně běžnou výbavou je rovněž metla pro šlehání sněhu z bílků nebo šlehačky. Sáhnete-li po některém z lépe vybavených přístrojů, získáte navíc ještě další příslušenství: například nástavec určený k přípravě bramborové kaše nebo mléčné pěny. Pokud patříte mezi milovníky mojity, jistě oceníte některý z mixérů se speciálním nástavcem pro drcení ledu. Pozor, ne každý tyčový mixér je vhodný k přípravě ledové tříště a pokud výrobce tuto funkci výslovně neuvádí, doporučujeme s mixérem led raději nedrtit.

Na trhu jsou i pokročilé tyčové mixéry, které se funkcemi přibližují kuchyňským robotům. Kromě výše zmíněného s nimi můžete také krájet, strouhat a míchat řídká těsta. V aktuálním výběru však tyto modely nehledejte. Podíváme se na ně v některém z následujících vydání, pro které připravujeme test regulérních kuchyňských robotů.

Mnoho rychlosti nevyužijete

V každém případě si před nákupem dobře promyslete, jaké funkce od tyčového mixéru očekáváte. Obvykle totiž není možné další příslušenství přikupovat. Čím více příslušenství, tím více budete potřebovat úložného prostoru. I na to je dobré při výběru myslet.

Jednotlivé modely se liší nejen dodávaným příslušenstvím, ale také počtem volitelných rychlostí. Některé mixéry si vystačí s jednou základní rychlostí a režimem turbo, jiné nabízejí rychlosti až dvacet. To už je pro účely, ke kterým se tyto spotřebiče běžně používají, zbytečně mnoho. Při nákupu tedy velkému výběru rychlostí nemusíte přisuzovat až takovou váhu. Během zkoušek se tento parametr na kvalitě výsledku nijak významně neprojevil.

Tyčový mixér lze použít nejen v kombinaci s dodávanou nádobkou, mixovat nebo šlehat můžete i v jakékoliv jiné plastové či kovové nádobě.

Jednou z výhod tyčového mixéru je možnost mixovat polévky či omáčky přímo v hrnci. Raději však předtím odstavte kastrol z plotny, abyste předešli přehřátí přístroje.

Aby se mixéry nepřehřívaly, nechte je po několika minutách nepřetržitě práce na chvíli odpočinout a vychladnout. Ale nepropadejte panice. Maximální dobou nutnou k dosažení požadovaných výsledků mixování a šlehání byly při testech tři minuty, častěji však méně. V případě sekání jde maximálně o desítky sekund.

Vyrovnané výkony

Již v úvodu jsme uvedli, že s většinou úkolů neměly testované mixéry problémy. Než jsme se však k tomuto závěru dopracovali, stala se z laboratoře na nějaký čas jedna velká kuchyně. Testující se nejprve vrhli do přípravy polévek a mléčných koktejlů, ty pak zkušební hodnotitelé porovnávali a udělovali známky s ohledem na konzistenci a strukturu výsledného produktu.

S modely vybavenými metlou jsme šlehali sněh z bílků i šlehačku a posuzovali jejich kvalitu a získaný objem. Svou roli při všech hodnoceních sehrál i čas nutný k dosažení adekvátního výsledku.

Tyčové mixéry jsou ideální také pro přípravu různých pyré, například v podobě dětských příkrmů. Posuzovali jsme tedy schopnost jednotlivých přístrojů rozmělnit vařené brambory, mrkev a hovězí, respektive rovnoměr-

» str. 11

Jak testujeme

podrobný postup testu tyčových mixérů najdete na www.dtest.cz/mixery

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality tyčových mixérů

funkce 50 %
obsluha 40 %
konstrukce a zpracování 7,5 %
elektrická bezpečnost 2,5 %

Test Tyčové mixéry

Braun Minipimer 3 MR 320 Omelette
cena: 1180 Kč
dobře (74 %)
+ malý a lehký;
pogumovaný povrch
rukojeti; zakryté spínače
(ochrana před nečistotami)
- neoznačené spínače;
malý sekáček

Braun Minipimer 3 MR 320 Pasta
cena: 1080 Kč
dobře (73 %)
+ malý a lehký;
pogumovaný povrch
rukojeti; zakryté spínače
(ochrana před nečistotami)
- neoznačené spínače;
malý sekáček; nemá šlehačí
metlu

ETA Cabero 3016 90000
cena: 2000 Kč
dobře (73 %)
+ jasně viditelné zobrazení
rychlosti na displeji;
osvětlený spínač; víko
pro mixovací a sekací
nádobku
- relativně těžší; nemá
pogumovaný povrch
držadla; nevhodně umístěný
vývod napájecího kabelu;
méně snadné rozebírání

tyčové mixéry

	Braun Minipimer 3 MR 320 Omelette	Braun Minipimer 3 MR 320 Pasta	ETA Cabero 3016 90000	Kenwood HB724 Triblade	Sencor SHB 4360	Bosch MSM 67PE	Braun Minipimer 5 MR 530
průměrná cena (Kč)	1180	1080	2000	1700	1000	1250	1380
hodnocení kvality	dobře 74 %	dobře 73 %	dobře 73 %	dobře 73 %	dobře 73 %	dobře 72 %	dobře 72 %
funkce	dobře 79 %	dobře 75 %	dobře 78 %	velmi dobře 82 %	dobře 78 %	dobře 79 %	dobře 78 %
šlehač: sníh z bílků / šlehačka	++ / ++	x / x	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / +
mixování: polévka / koktejl	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / +	++ / ++
sekání: ořechy / cibule / petržel	+ / o / ++	+ / o / ++	+ / o / o	++ / + / ++	++ / + / o	+ / + / o	+ / + / +
majonéza	++	++	+	+	+	+	++
pyré	+	+	+	++	+	+	+
obsluha	dobře 69 %	dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 63 %	dobře 68 %	dobře 63 %	dobře 65 %
návod k použití	+	+	+	+	+	+	+
běžné používání	+	+	+	+	+	+	+
čištění	+	+	+	+	+	o	o
uskladnění	+	+	o	o	+	o	o
hlučnost	o	o	+	o	o	+	o
konstrukce a zpracování	dobře 71 %	dobře 71 %	dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 69 %	dobře 70 %	dobře 68 %
elektrická bezpečnost	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %

technické údaje / vybavení

hmotnost (g)	590	590	950	910	960	770	800
délka napájecího kabelu (cm)	125	125	137	132	125	133	125
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm)	36 x 9 x 7	36 x 9 x 7	40 x 7 x 7	42 x 7 x 7	40 x 7 x 8	40 x 7 x 8	40 x 7 x 8
příkon (W)	450	450	800	700	800	750	500-600
regulace rychlosti	✓ 1; 2	✓ 1; 2	✓ 1-8	✓ 1-5	✓ min-max	✓ „-“ „+“	✓ 1-15
funkce turbo	x	x	x	✓	x	✓	✓
metla na šlehač / sekáček / drobení ledu	✓ / ✓ / x	x / ✓ / x	✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / x	✓ / ✓ / ✓	✓ / ✓ / x
držák na stěnu / poutko k zavěšení	x / x	x / x	x / ✓	x / x	✓ / ✓	✓ / x	x / x

klíč:

++ + o - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100-80 %
dobře 79-60 %
uspokojivě 59-40 %
dostatečně 39-20 %
nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Kenwood HB724 Triblade
cena: 1700 Kč
dobře (73 %)
+ pogumovaný povrch rukojeti; zakryté spínače (ochrana před nečistotami); nástavec pro mixování v hrnci a přípravu bramborové kaše; víko pro mixovací a sekací nádobku
- relativně těžší; méně pohodlný spínač a regulace rychlosti; špatně viditelné značení ovládacích prvků; k rozebrání je třeba vyvinout větší sílu

Sencor SHB 4360
cena: 1000 Kč
dobře (73 %)
+ osvětlený spínač; víko pro mixovací a sekací nádobku; držák na stěnu pro spotřebič a napájecí kabel
- relativně těžší; nemá pogumovaný povrch rukojeti; při práci není vidět na zvolené nastavení rychlosti; nepříjemný hluk

Bosch MSM 67PE
cena: 1250 Kč
dobře (72 %)
+ pogumovaný povrch rukojeti; víko pro mixovací a sekací nádobku; nástavec pro drcení ledu; držák na stěnu pro spotřebič a napájecí kabel
- neoznačené, hlouběji zapuštěné spínače s nepraktickým tvarem; špatně viditelné značení regulace rychlosti; pogumovaná rukojeť se obtížněji čistí

Philips HR 1615 Viva	Kenwood HB714 Triblade	Philips HR 1653 Avance	Kenwood HBM710 Triblade	Philips HR 1652 Avance	Zelmer 491.4 Nerro
1400	1250	2740	1080	2010	1280
dobře 72 %	dobře 71 %	dobře 70 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 65 %
dobře 76 %	dobře 77 %	dobře 74 %	dobře 71 %	dobře 67 %	dobře 72 %
x / x	++ / ++	++ / ++	x / x	x / x	++ / o
+ / ++	++ / ++	+ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / +
+ / + / +	o / x / o	+ / + / ++	o / x / o	+ / + / +	+ / + / o
+	+	o	+	o	+
+	++	+	++	+	+
dobře 67 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 65 %	dobře 64 %	uspokojivě 58 %
+	o	o	o	o	+
+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+
o	+	o	+	o	o
o	o	+	o	+	-
dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 78 %	dobře 65 %	dobře 78 %	dobře 62 %
dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %
810	860	1020	860	1010	790
124	126	133	127	133	145
40 x 7 x 9	42 x 7 x 7	42 x 6 x 6	42 x 7 x 7	42 x 6 x 6	40 x 6 x 11
650	700	500-600	700	500-600	max. 700
✓ 1-16	x	✓ 1-20	x	✓ 1-20	✓ 1-15
✓	✓	✓	✓	✓	✓
x / ✓ / x	✓ / x / x	✓ / ✓ / x	x / x / x	x / ✓ / ✓	✓ / ✓ / ✓
x / ✓	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x

★ vítěz testu
⊙ výhodný nákup

Braun Minipimer 5 MR 530
cena: 1380 Kč
dobře (72 %)
+ pogumovaný povrch rukojeti; zakryté spínače (ochrana před nečistotami); velký sekáček
- regulace rychlosti při práci vyžaduje použití obou rukou; neoznačený spínač a stěží čitelné značení funkce turbo

Philips HR 1615 Viva
cena: 1400 Kč
dobře (72 %)
+ pogumovaný povrch rukojeti; zakryté spínače (ochrana před nečistotami); dobře padne i do malých rukou; víko pro mixovací nádobku; velké závěsné poutko
- při mixování polévky značně cáká; tuhé spínače; špatně viditelné značení ovládacích prvků; nemá šlehačí metlu

Kenwood HB714 Triblade
cena: 1250 Kč
dobře (71 %)

➕ pogumovaný povrch rukojeti; zakryté spínače (ochrana před nečistotami); nástavec pro mixování v hrnci; víko pro mixovací nádobku
➖ relativně těžší; méně pohodlný spínač; špatně viditelné značení ovládacích prvků; k rozebrání je třeba vyvinout větší sílu; nemá sekáček

Philips HR 1653 Avance
cena: 2740 Kč
dobře (70 %)

➕ velké a velmi hladce fungující tlačítko pro odpojení nástavce; nástavec pro pění mléka
➖ relativně těžký; nemá pogumovaný povrch rukojeti; hlouběji zapuštěné spínače, při delší práci nepohodlný stisk; špatně čitelné značení spínačů; obtížná regulace rychlosti jednou rukou

Kenwood HBM710 Triblade
cena: 1080 Kč
dobře (68 %)

➕ pogumovaný povrch rukojeti; zakryté spínače (ochrana před nečistotami); víko pro mixovací nádobku
➖ relativně těžší; méně pohodlný spínač; špatně viditelné značení ovládacích prvků; k rozebrání je třeba vyvinout větší sílu; nemá šlehací metlu ani sekáček

Philips HR 1652 Avance
cena: 2010 Kč
dobře (67 %)

➕ velké a velmi hladce fungující tlačítko pro odpojení nástavce; nástavec pro drcení ledu
➖ relativně těžký; nemá pogumovaný povrch rukojeti; hlouběji zapuštěné spínače, při delší práci nepohodlný stisk; špatně čitelné značení spínačů; obtížná regulace rychlosti jednou rukou; nemá šlehací metlu

Zelmer 491.4 Nero
cena: 1280 Kč
dobře (65 %)

➕ pogumovaný povrch rukojeti; nepříliš hluboká výduť s mixérem usnadňuje čištění; sada pro drcení ledu
➖ na spínače je třeba vyvíjet větší sílu; nástavec je třeba našroubovat (nemá základní zámek jako ostatní modely); pogumovaná rukojeť se obtížněji čistí; velmi nepříjemný hluk

Pro dosažení co nejnadýchanější šlehačky zvolte nižší rychlost otáček a pohybujte mixérem proti směru hodinových ručiček. Aby šlehačka pomaleji sléhala, umístěte šlehací metlu a pracovní nádobu hodinu před použitím do chladničky.

I nejjednodušší tyčové mixéry obvykle mají odnímatelný nástavec. To usnadňuje nejen skladování, ale i čištění. Nástavce lze často mýt v myčce, ačkoliv je dobré tuto možnost nejprve ověřit v návodu. Veškeré příslušenství nemusí být do myčky vhodné.

nost a jemnost vzniklé kašičky i podíl větších kousků masa a zeleniny. V naprosté většině případů byly výsledky dosud zmíněných zkoušek dobré nebo velmi dobré. V tomto ohledu zkrátka nebyly mezi jednotlivými modely zaznamenány výraznější rozdíly.

Zajímalo nás také to, jak kvalitně jsou tyčové mixéry schopné nasekat ořechy, hylinky a cibuli. V této disciplíně už se rozdíly projeví trochu více. Modely bez sekáčku jsou z tohoto hlediska pochopitelně znevýhodněny. Pokoušet se s pomocí základního nástavce sekat cibuli postrádá smysl, a tak byla u těchto přístrojů zkouška vynechána. S ořechy a petrželkou si však jakž takž poradit umí. Ale ani po delší době nebyly ingredience tak rovnoměrně a jemně nasekány jako při použití speciálních sekacích čepelí; petrželka byla navíc trochu pomačkaná. Avšak ani některé mixéry se sekáčkem nezpracovaly petržel a cibuli zcela dokonale. Přesto se nejedná o žádnou katastrofu.

A jak na tom jsou jednotlivé mixéry, pokud jde o přípravu domácí majonézy? Hodnotícími kritérii tentokrát byla jemnost a tuhost emulze a také její schopnost udržet si stabilitu i po 24 hodinách v chladničce. Výsledky

této zkoušky byly dobré a velmi dobré, tedy až na dva modely, které získaly za trochu nižší tuhost omáčky známku uspokojivě.

Spínač předem vyzkoušejte

Zásadní problémy jsme neodhalili ani co se týče běžného použití, byť jisté nedostatky se tu a tam přeci jen objevily. Ani v jednom případě se však nejedná o závažnější prohřešky, které by práci se spotřebiči nějak výrazně znesnadňovaly. Konkrétní klady a zápory týkající se obsluhy přístrojů najdete u fotografií jednotlivých modelů na přilehlých stránkách.

Tyčové mixéry mají jednu nevýhodu, o které je dobré vědět. Na rozdíl od ručních šlehačů a kuchyňských robotů nepracují automaticky, ale při provozu je nutné stále držet bezpečnostní spínač. Proto při výběru zcela neopomíjete jeho umístění a provedení i snadnost stisku. Ideálně si v prodejně vyzkoušejte, zda vám přístroj dobře padne do ruky a vezměte v potaz i jeho hmotnost, byť se nejedná o parametr rozhodující. ✕

Test Benzínové sekačky

Rozdíly v kvalitě sekaček na trávu nejsou tak výrazné jako rozdíly v jejich cenách. Nejlepší sekačku v testu lze pořídit za necelých třicet tisíc korun, prakticky stejné výkony má i model za sedm tisíc. Prakticky všechny testované sekačky byly velmi hlučné a měly vysokou spotřebu paliva.

Velmi levná kva

d dobrá rada

Téměř bez výhrad prošla testem sekačka John Deere R47VE (velmi dobře, 28 500 Kč). Vynikající vzhled trávníku ihned po posečení i tři dny poté, bezproblémový chod i v terénu, pohodlná obsluha a praktický elektrický startér z ní činí stroj určený pro ty nenáročnější. Tomu však odpovídá i její cena. Velmi podobně je na tom, co do konstrukce i výkonů sekačka Sabo 47A Economy (velmi dobře, 23 350 Kč). Její cena je nižší pouze díky tomu, že nemá elektrický startér. Největším lákadlem a vítězem v poměru cena / výkon je ovšem model Hecht 548SW 5 in 1 (dobře, 7000 Kč). Z hlediska výkonů je tato sekačka prakticky srovnatelná s modely John Deere a Sabo. Má velmi nenáročnou obsluhu, snadno se s ní manipuluje a svou cenou patří mezi ty nejlevnější mezi testovanými.

Testování sekaček na trávu se zdá jako jednoduchý úkol. Vezmete sekačku, posečete kus trávníku a hotovo. Jak asi tušíte, tak snadné to není, tedy alespoň, pokud to děláme my. První překážkou, kterou musíme překonat, abychom vám mohli přinést test na začátku sezóny, tedy v době, kdy na nákup pomýšlíte, je zima. S testovanými sekačkami pocho-pitelně nejezdíme ve sněhu. Všechny putují do laboratoře ve Velké Británii. Tam většinou žádný sníh není a tráva při tamějším mírném klimatu roste i v zimě. Co si budeme povídat, především tam trávníku a jeho údržbě rozumí.

Pro test jsme letos vyhráli benzinové sekačky střední kategorie, se záběrem 46 centimetrů. Ty jsou vhodné pro střední a větší zahrady, kde je práce s elektrickou sekačkou na obtíž. Většina z nich je vybavena pojezdem, až na model Brill. Ten je sice lehčí než ostatní, nicméně práce s téměř třicetkilovou sekačkou, zejména máte-li svažitý pozemek, je méně pohodlná. Většina testovaných sekaček je vybavena sběracím košem, ale lze je také přestavět na režim mulčování. Při něm sekačka trávu rozmělní na malé kousky, které se v trávníku rozpadnou a působí jako hnojivo. K tomu je třeba zvláštním hradítkem upcat výhoz, některé modely pak vyžadují montáž zvláštního mulčovacího nože. Sada pro mulčování je zpravidla dodávána standardně, bohužel u některých, paradoxně dražších sekaček je nutné ji dokoupit.

Všechny sekačky obstály v testu se ctí, propadák mezi nimi nenaleznete, i když jejich výkony se lišily. To není příliš překvapivé. Téměř všechny modely mají velmi podobné motory, zpravidla značky Briggs & Stratton s výkonem 1,9–2,3 kW (až na modely Hecht, Honda, Powerplus a Stiga s vlastními motory). Protože motory patří k neproblematickým a celkem spolehlivým částem sekaček, záleží především na konkrétním provedení žacího ústrojí, pojezdu a sběracího koše.

Kvalita sečení trávníku se pohybovala od hodnocení velmi dobře – těmto sekačkám není téměř co vyčíst – až po uspokojivě – tedy průměr, vhodný maximálně pro nenáročný terén a nenáročného uživatele. Dobrou zprávou je, že za málo peněz lze pořídit hodně muziky. Mezi nejlepšími sekačkami v celém testu se umístily jedny z nejlevnějších.

Stejnou trávu všem

Klíčem k nalezení nejlepší sekačky je

Zjara nastává čas na údržbu trávníku, aby se v létě pěkně zazelenal. Vedle odstranění stařiny a mechu pomocí vertikátoru (viz dTest 02/2013) přichází na řadu první startovní dávka hnojiva, případně ošetření trávníku příslušnými prostředky v případě, že se na něm po zimě nalézají velké vyschlé plochy. Může se jednat o napadení houbami či plísními. Pokud máte domácí zvířectvo, mohou být vyschlé plochy způsobeny i tím, že se na určitá místa s oblibou chodí venčit.

Z jara je také možné dosévat větší plochy trávníku či vyměňovat vzrostlý travní pažit za nový. Zasetý či vyměněný trávník je třeba pravidelně zalévat, nicméně zejména v brzkém jaře je třeba dávat pozor na to, aby nebyl převlhčený.

trávník. Sekačka by si měla umět poradit se všemi možnými povrchy a s různě vysokou trávou. Důležité ovšem je, aby každý testovaný model měl stejné podmínky. Základem je pochopitelně běžný trávník. Naši britští odborníci připravují pro každou sekačku dvě stejné travní plochy osázeny běžnou travní směsí, každou o velikosti 30 metrů čtverečních. Jedná se o dobře založený, léta pravidelně sečený trávník. Před testem je profesionální sekačkou posečen na 25 milimetrů a samotné zkušební sečení se provádí při výšce trávníku 40–50 mm. Seče se na výšku 25 mm (respektive co nejbližší této hodnotě, podle toho, co která sekačka umožňuje) a testující měří čas (průměrně tři a půl minuty), váží koše se sesbíranou trávou (průměrně tři kilogramy) a počítají, kolikrát museli koš vysypávat (průměrně čtyřikrát). Po sečení se hodnotí množ-

> str. 17

Jak testujeme

podrobný postup testu benzinových sekaček najdete na www.dtest.cz/sekacky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality benzinových sekaček

sečení 50 %	
obsluha 25 %	
uživatelské pokyny 5 %	
hlučnost 5 %	
spotřeba paliva 5 %	
zpracování 5 %	
vybavenost a rozměry 5 %	

lita

Test Benzínové sekačky na trávu

benzínové sekačky na trávu							
	John Deere R47VE	Sabo 47A Economy	Hecht 548SW 5 in 1	Brill Steelline 46 XL 5,0	Mountfield MTF 4820PD	Honda HRG465C3DEX	Al-Ko 470 BRV Premium
průměrná cena (Kč)	28 500	23 350	7000	8900	14 890	15 020	12 300
hodnocení kvality	velmi dobře 82 %	velmi dobře 80 %	dobře 75 %	dobře 74 %	dobře 74 %	dobře 72 %	dobře 72 %
sečení	velmi dobře 93 %	velmi dobře 87 %	velmi dobře 80 %	dobře 77 %	velmi dobře 81 %	dobře 79 %	dobře 77 %
trávník: běžný / vlhký	++ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / +	+ / ++	+ / +
trávník: vysoký / drnovitý	++ / ++	++ / ++	+ / ++	+ / +	+ / ++	++ / +	+ / ++
nerovný a kopcovitý terén	++	++	++	++	++	++	++
sečení podél rohů a zdí	++	+	+	++	++	○	+
mulčování	++	++	++	+	+	++	+
sběr trávy	++	++	+	○	++	+	○
obsluha	velmi dobře 81 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 82 %	dobře 79 %	dobře 78 %	dobře 71 %	dobře 77 %
smontování	+	++	+	--	○	+	--
nastavení výšky model	+	+	++	x	+	x	○
startování	++	++	++	++	++	++	++
nastavení: výšky sečení / ovladačů	++ / +	++ / +	++ / ○	++ / ○	++ / +	+ / +	++ / +
ovládání při sečení	+	+	++	++	++	+	++
koš na trávu	++	++	++	++	++	++	++
skladování	-	-	-	○	-	-	-
údržba	++	++	+	++	+	○	+
uživatelské pokyny	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 94 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 80 %	dobře 71 %	velmi dobře 80 %
hlučnost	uspokojivě 45 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 45 %
pro obsluhu (dB)	+ 71,0	+ 71,0	+ 71,5	+ 71,0	+ 70,5	+ 71,8	+ 71,0
pro okolí	-	-	-	-	-	-	-
spotřeba paliva	nedostatečně 0 %	nedostatečně 3 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 17 %	nedostatečně 0 %	dostatečně 31 %	nedostatečně 0 %
spotřeba benzínu (60 m²/l)	0,15	0,14	0,12	0,11	0,13	0,07	0,09
zpracování	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
vybavenost a rozměry	dobře 60 %	dobře 63 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 51 %
technické údaje							
deklarovaný výkon (kW)	2,4	x	2,4	2	2,38	2	2,4
záběr sečení (cm)	46	46	46	46	46	46	46
koš na trávu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
nastavení výšky sečení	1 páka	1 páka	1 páka	1 páka	1 páka	2 páky	1 páka
mulčování	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
madlo	nastavitelné	nastavitelné	nastavitelné	pevné	nastavitelné	pevné	nastavitelné
rychlost (m/s)	1,90–4,40	3,30	3,20	x	3,50	3,30	2,20–3,60
výška sečení (mm)	20–80	20–80	30–75	30–80	33–81	20–74	30–80
výška madla (cm)	75–102	75–102	88–112	105	82–98	97	104–106
celková hmotnost (kg)	38,5	34	37	29	33	33	37

Klíč:

++ + ○ - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Stiga Multiclip 50 S	Gardena 46 VDA	Einhell RG-PM 48 S B&S	Viking MB248T	GTM 460 SP1 SC H	Powerplus POW63754	Husqvarna R 145 SV
15 510	9190	9730	9900	7100	6590	10 970
dobře 72 %	dobře 71 %	dobře 70 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 62 %	uspokojivě 55 %
dobře 74 %	dobře 73 %	dobře 75 %	dobře 66 %	dobře 66 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 44 %
+ / +	+ / ++	+ / +	+ / +	+ / ++	+ / +	○ / -
+ / +	+ / ++	+ / +	+ / +	+ / +	○ / ○	- / -
++	++	++	++	+	+	+
○	○	++	○	-	-	○
++	+	○	x	○	x	○
x	+	+	○	○	○	○
velmi dobře 81 %	velmi dobře 82 %	dobře 71 %	dobře 77 %	dobře 76 %	dobře 72 %	dobře 71 %
+	+	○	+	+	+	○
+	++	○	x	++	x	++
++	++	+	++	+	++	++
++ / +	++ / ○	++ / +	++ / +	++ / ++	++ / ○	+ / ○
+	++	+	+	+	○	+
++	++	++	++	++	++	+
--	○	-	-	-	-	-
++	+	○	○	+	+	+
velmi dobře 80 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 91 %	velmi dobře 95 %	doplním doplním	velmi dobře 85 %	dobře 72 %
dobře 65 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 48 %	dobře 63 %	uspokojivě 46 %	dobře 70 %
++ 68,8	+ 71,0	+ 71,6	+ 70,2	+ 69,5	+ 70,9	++ 67,4
○	-	-	-	○	-	○
nedostatečně 12 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 17 %	nedostatečně 17 %	nedostatečně 17 %	nedostatečně 0 %	nedostatečně 8 %
0,12	0,15	0,11	0,11	0,11	0,10	0,13
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
dostatečně 38 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 55 %	dobře 60 %
2,33	2,4	x	1,9	x	2,6	x
46	46	48	46	46	46	44
x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1 páka	1 páka	1 páka	1 páka	1 páka	1 páka	1 páka
✓	✓	✓	x	✓	x	✓
nastavitelné	nastavitelné	nastavitelné	pevné	nastavitelné	pevné	nastavitelné
3,40	4,50	3,30	3,80	3,00	3,50	4,20
40-84	30-80	30-75	25-75	30-88	20-75	20-91
89-110	77-117	98-115	97	100-112	94	96-110
35	35	39	29	35	31	35

★ vítěz testu
 ● výhodný nákup

John Deere R47VE

cena: 28 500 Kč

velmi dobře (82 %)

+ elektrický startér (verze s ručním startérem R47S); vynikající vzhled posečeného trávníku; velmi účinný sběr trávy; kompaktní rozměry; snadná obsluha

- mulčovací sadu nutno dokoupit

Sabo 47A Economy

cena: 23 350 Kč

velmi dobře (80 %)

+ téměř shodná konstrukce a výkony s modelem John Deere, ale bez elektrického startéru a regulace rychlosti

- mulčovací sadu nutno dokoupit

Hecht 548SW 5 in 1

cena: 7000 Kč

dobře (75 %)

+ výkonná sekačka; snadno manipulovatelná; pohodlná práce s košem na trávu; účinná i jako mulčovací sekačka

Brill Steelline 46 XL 5,0
cena: 8900 Kč
dobře (74 %)
+ jednoduchá základní sekačka;
dobře seče na krajích trávníku
či u plotu
- bez pojezdu; obtížné
sestavování; zejména koše
na trávu

Mountfield MTF 4820PD
cena: 14 890 Kč
dobře (74 %)
+ vynikající vzhled posečeného
trávníku; účinný sběr trávy;
dobře seče na okrajích trávníku
či u plotu; efektivní sečení v kopci
- obtížnější instalace mulčovací
sady

Honda HRG465C3SDEX
cena: 15 020 Kč
dobře (72 %)
+ vynikající na drnovitém
trávníku; snadná montáž; snadný
start i za studena; pohodlná
práce se sběracím košem
- tendence k ucpávání ještě
před naplněním koše; ovládací
prvky nezvykle na spodní
straně madla

Al-Ko 470 BRV Premium
cena: 12 300 Kč
dobře (72 %)
+ velmi výkonná sekačka
i na vysoký a drnovitý trávník;
vhodná pro sečení na okraji
trávníku či u plotu; snadná
obsluha
- obtížné sestavování;
nepohodlná instalace mulčovací
sady

Stiga Multiclip 50 S
cena: 15 510 Kč
dobře (72 %)
+ výkonná mulčovací sekačka,
velmi vhodná do kopce a na
nerovný povrch; stranové
nastavitelné madlo
- pohon předních kol – může
být problematický v případě
ztráty kontaktu přední nápravy
s povrchem

Gardena 46 VDA
cena: 9190 Kč
dobře (71 %)
+ účinné sečení; snadné
sestavování; pohodlná obsluha
a manévrovatelnost; dobře
startuje i za studena

Einhell RG-PM 48 S B&S
cena: 9730 Kč
dobře (70 %)
+ výkonná sekačka, vhodná
pro vysoký, drnovitý trávník
a do kopce; dobře seče na
okrajích trávníku či u plotu
- poměrně rozložitá, horší
manipulace ve stísněných
prostorech

Viking MB248T
cena: 9900 Kč
dobře (68 %)
+ snadné sestavení; dobře
startuje i za studena, vhodná
na běžný trávník
- horší výsledky na vysokém
a drnovitém trávníku; méně
účinný sběr trávy; nevyvážený
sběrací koš; tankovací otvor
po straně; ovládací prvky opačně
než u ostatních sekaček

GTM 460 SP1 SC H
cena: 7100 Kč
dobře (67 %)
+ sekačka vynikala na vlhkém
trávníku; snadná obsluha
- poněkud neupravený vzhled
posečeného trávníku

Powerplus POW63754
cena: 6590 Kč
dobře (62 %)
+ vhodná především na běžný
trávník; snadná obsluha a práce
se sběracím košem
- špatně seče vysoký trávník;
záběr sečení je výrazně menší
než rozchod kol, nechává
nedosečené pásy na krajích
trávníku či u plotu

Husqvarna R 145 SV
cena: 10 970 Kč
uspokojivě (55 %)
+ snadná obsluha, vysoko
umístěný sběrací koš, nejnižší
z celého testu
- podprůměrné výkony téměř
na všech površích; neobvyklý
a neúčinný odvod posečené
trávy bočním výhozem

ství trávy, kterou sekačky neposbíraly a vzhled čerstvě posečeného trávníku. Hodnocení vzhledu se navíc opakuje po třech dnech, kdy se hodnotí konečný vzhled. Tak se ukáže, která sekačka poseče, „aby se neřeklo“, a která dovede opečovat i opečovávaný trávník.

Na ostatních typech trávníku se projeví robustnost konstrukce a síla sekaček. Příkladem, jak by všestranná sekačka neměla vypadat, budiž nejhorší z testovaných, sekačka Husqvarna. Nevhodná konstrukce, kdy posečená tráva musí překonat dlouhou cestu, než doputuje do koše, má za příčinu časté zanášení. V případě vysoké (100 mm) či vlhké trávy můžete na použití sběracího koše zapomenout. Prakticky nic se do něj nedostane, tráva zůstane ucpaná či nalepená v přívodním kanále. Na drnovitém trávníku toho sekačka navíc příliš neposekala. S nerovným povrchem se velmi trápila a nepomohlo jí ani to, že sečení lze nastavit až na výšku 90 milimetrů, nejvíce mezi testovanými.

Mezi rozdíly, které se počítají, patří i sečení na okraji trávníku, podél zdi či plotu. Dobrá sekačka by neměla mít záběr sečení užší než je rozvor jejích kol. Sekačka se široce rozkročenými nápravami je možná stabilnější, ale při

sečení u zdi vám bude zanechávat nedosečené pruhy, při sečení na kraji trávníku bude sjíždět třeba do záhonku. Nic, o co byste měli stát.

Hlučné a žravé

Není třeba nikoho přesvědčovat, že benzinové sekačky nepatří k tichošlápkům. K nejtišším z testovaných patřila mulčovací sekačka Stiga s příjemně tlumeným zvukem motoru, spolu se sekačkou Husqvarna. Ostatní modely se řadí ke klasickým hlučným sekačkám s minimálními rozdíly.

Spotřeba paliva odpovídá hlučnosti – je vysoká. Po posečení 60 metrů čtverečních, tedy obou standardních testovacích trávníků, jsme do sekaček dolévali průměrně 117 mililitrů benzínu. To představuje téměř půl litru paliva na zahradu o velikosti 250 metrů čtverečních, tedy nikoliv nezanedbatelné množství zejména pokud sečete častěji. Z hlediska provozních nákladů vychází jednoznačně levněji sekačky elektrické. Za zmínku stojí také to, že ani sekačka Brill bez pojezdu, neměla spotřebu nižší než ostatní modely. To znamená, že se s ní více nadřete a benzin beztak nešetříte. ✖

i

Sestavení sekačky a její uvedení do provozu může být u některých modelů oříšek. To se týká zejména koše na trávu. Plastové výlisky, jako u sekačky Brill, jdou mnohdy špatně sestavit a naši testující strávili snahou o spasování dílů téměř třičtvrtě hodiny. Podobné problémy vás mohou potkat i při snaze o namontování klapky u zadního výhozu trávy, pokud není namontovaná již z výroby. Někteří prodejci, jako třeba Mountfield, nabízejí sestavení sekačky odborným technikem. Pokud budete sekačku sestavovat a ožiovat sami, nezapomeňte se pečlivě držet návodu k použití. Netřeba připomínat, že benzinové sekačky vyžadují kromě benzínu i motorový olej.

i

Luxusní sekačkou, nejen co do výkonů, ale i pohodlnosti ovládání a také ceny, je model John Deere. Jako jediný je vybaven elektrickým startérem. Podobně jako u automobilu má baterii a zapalování, takže stačí otočit klíčkem a můžete sekat. K tomu je vybaven olověnou dvanáctivoltovou baterií i příslušnou nabíječkou. Pokud by elektrické startování selhalo nebo byla baterie vybita, můžete ji stejně jako ostatní běžné sekačky nastartovat ručně pomocí startovací šňůry.

Test Letní pneumatiky

Výrobci se přizpůsobují požadavkům na štitkování pneumatik. Výkony se zlepšují především v oblasti jízdních vlastností na mokru. Mezi patnáctipalcovými pneumatikami ale propadly v testu hned čtyři modely.

Ve znamení vod

d dobrá rada

Jako vždy platí, že nejlepší volbou je vybírat mezi pneumatikami s hodnocením dobře. Ty zaručují, že za své peníze dostanete obutí, které vás neklame ani na suchu ani na mokru a můžete je bez obav používat v každodenním provozu bez obav o předčasné opotřebení. Z pneumatik rozměru 185/60 R15 lze doporučit především **Michelin Energy Saver +** (dobře, 1960 Kč). Chcete-li ušetřit, nabízí se volba mezi **Fulda EcoControl HP** (dobře, 1560 Kč) či **Semperit Comfort-Life 2** (dobře, 1670 Kč). Sedmnáctipalcové pneumatiky s nízkým profilem jsou pochopitelně dražší a vybrat si z nich tu nejvýhodnější je poněkud náročnější. **Vredestein Ultrac Vorti** (dobře, 2640 Kč) a **Dunlop Sport Maxx RT** (dobře, 2620 Kč) jsou nejlevnější z dobře hodnocených. Pokud jezdíte opravdu málo, tedy nezáleží vám na opotřebení a přitom chcete opravdu levnou pneumatiku s dobrými jízdními vlastnostmi, postačí vám i průměrná **Nexen N8000** (uspokojivě, 1800 Kč).

Letos jsme otestovali dva rozměry pneumatik, menší patnáctipalcové vhodné pro vozy jako Citroën C3, Renault Clio nebo Škoda Fabia a větší sedmnáctipalcové s nižším profilem pro vozy nižší střední třídy. Ty obuhýejí na Audi A3, Opel Astra či Volkswagen Golf. Zatímco výkony větších pneumatik byly celkem vyrovnané a až na dvě dostatečné známky mezi testovanými nenaleznete žádné výrazně nekvalitní pneumatiky, mezi patnáctipalcovými modely je situace o poznání horší. Čtyři sady pneumatik získaly známku nedostatečně, všechny kvůli velmi špatným jízdním vlastnostem na mokré vozovce. Překvapením je, že jsou mezi nimi i pneumatiky Kleber, levná značka koncernu Michelin. To, že v testu propadly čínské pneumatiky Rotalla či Sailun potvrzuje stále příliš nízkou kvalitu pneumatik čínské proveniencce, italská značka Marangoni pak potvrdila své nízké výkony z minulých testů.

➤ str. 25

Test Letní pneumatiky: rozměr 185/60 R15

letní pneumatiky: rozměr 185/60 R15

	Michelin Energy Saver 4	Continental Conti-Premium-Contact 5	Dunlop Sport Blu-Response	Goodyear Efficient Grip Performance	Vredestein Sportrac 5	Bridgestone Turanza T001	Nokian Line
průměrná cena (Kč)	1960	1870	1850	1960	1640	1810	1700
hodnocení kvality	dobře 70 %	dobře 69 %	dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 64 %
mokrý vozovka	dobře 62 %	dobře 69 %	dobře 70 %	dobře 71 %	dobře 65 %	dobře 61 %	dobře 65 %
brzdění	+	+	+	+	+	○	+
aquaplaning: na rovné vozovce / v zatáčkách	+ / +	+ / ○	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +
ovladatelnost	+	++	++	++	+	+	+
směrové vedení	+	+	+	+	+	+	+
suchá vozovka	dobře 73 %	dobře 78 %	velmi dobře 83 %	dobře 78 %	dobře 77 %	dobře 78 %	dobře 71 %
jízdní stabilita	++	++	++	++	++	++	+
ovladatelnost	+	++	++	++	++	++	+
brzdění	+	+	++	+	+	+	+
opotřebení	velmi dobře 94 %	dobře 74 %	dobře 60 %	dobře 64 %	dobře 70 %	dobře 64 %	dobře 60 %
hlučnost	uspokojivě 48 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 48 %
hlučnost: vnitřní / vnější	○ / ○	+ / -	+ / -	○ / -	○ / -	+ / -	+ / -
vliv na spotřebu pohonných hmot	dobře 72 %	dobře 72 %	dobře 78 %	dobře 78 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 74 %
rychlostní zkouška	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
hodnota vnějšího hluku (dB)	71,1	72,8	72,5	73,2	72,5	72,2	71,8

klíč:

++ + ○ - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Fulda EcoControl HP	Semperit Comfort-Life 2	Pirelli Cinturato P1	Barum Brillantis 2	Hankook Kinergy Eco K425	Firestone Firehawk TZ300alpha	GT Radial Champion 228	Nexen N Blue HD	Kleber Dynaxer HP 3	Marangoni Verso
1560	1670	1790	1460	1530	1530	1350	1530	1620	1520
dobře 61 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 44 %	dostatečně 33 %	dostatečně 34 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 0 %
dobře 60 %	dobře 63 %	uspokojivě 59 %	dobře 60 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 44 %	dostatečně 33 %	uspokojivě 57 %	nedostatečně 12 %	nedostatečně 0 %
○	+	+	+	—	—	—	+	—	—
+ / +	+ / +	+ / ○	+ / +	+ / ++	+ / +	○ / —	○ / ○	+ / +	○ / ○
+	+	+	+	○	—	—	+	—	—
○	○	○	○	○	○	○	○	—	—
dobře 66 %	dobře 63 %	dobře 66 %	uspokojivě 53 %	dobře 75 %	dobře 75 %	uspokojivě 47 %	dobře 63 %	dobře 60 %	dobře 63 %
+	+	+	○	++	++	○	+	+	+
+	+	+	○	++	++	—	+	+	+
+	○	+	○	+	+	+	+	○	+
dobře 64 %	dobře 60 %	dobře 70 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 74 %	velmi dobře 94 %	dostatečně 34 %	dobře 60 %	velmi dobře 94 %
uspokojivě 48 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 52 %
+ / —	○ / —	+ / —	○ / —	+ / —	+ / —	+ / ○	+ / ○	○ / —	+ / ○
dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %	dobře 62 %	velmi dobře 80 %	dobře 72 %	dobře 62 %
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
72	72,9	71,8	72,7	71,8	72,2	71,1	70,7	72,4	70,8

vítěz testu
 výhodný nákup

i

Jak testujeme

podrobný postup testu letních pneumatik najdete na www.dtest.cz/pneu

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality letních pneumatik

mokrá vozovka 40 %
 suchá vozovka 20 %
 opotřebení 20 %
 hlučnost 10 %
 vliv na spotřebu pohonných hmot 10 %

Test Letní pneumatiky: rozměr 185/60 R15

letní pneumatiky: rozměr 185

	Rotalla Radial F108	Sailun Atrezzo SH402
průměrná cena (Kč)	1790	1280
hodnocení kvality	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %
mokrá vozovka	nedostatečně 0 %	nedostatečně 0 %
brzdění	--	--
aquaplaning: na rovné vozovce / v zatáčkách	- / ---	O / +
ovladatelnost	--	--
směrové vedení	--	--
suchá vozovka	uspokojivě 53 %	dostatečně 30 %
jízdní stabilita	O	-
ovladatelnost	O	-
brzdění	O	O
opotřebení	velmi dobře 90 %	dobře 60 %
hlučnost	uspokojivě 42 %	uspokojivě 45 %
hlučnost: vnitřní / vnější	O / O	O / O
vliv na spotřebu pohonných hmot	dobře 74 %	dobře 78 %
rychlostní zkouška	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
hodnota vnějšího hluku (dB)	71,4	71,2

klíč:

++ + O - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

Test Letní pneumatiky: rozměr 225/45 R17

letní pneumatiky: rozměr 225/45 R17

Continental ContiSport- Contact 5	Goodyear Eagle F1 Asymmetric 2	Dunlop Sport Maxx RT	Vredestein Ultrac Vorti
2940	2770	2620	2640
dobře 68 %	dobře 68 %	dobře 67 %	dobře 67 %
dobře 70 %	dobře 62 %	dobře 63 %	dobře 60 %
+	+	+	+
+ / O	O / O	+ / O	O / O
++	+	+	+
+	+	+	+
dobře 79 %	velmi dobře 83 %	dobře 79 %	velmi dobře 83 %
+	++	+	++
++	++	+	++
++	++	++	++
dobře 60 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 74 %
uspokojivě 45 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 52 %
O / -	+ / -	+ / -	+ / O
dobře 78 %	dobře 72 %	dobře 70 %	dobře 64 %
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
72,8	72,7	72,7	72,2

vysvětlivky:

✓ ano X ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Michelin Pilot Sport 3	Semperit Speed-Life	Hankook Ventus S1 Evo 2 K117	Pirelli Cinturato P7	Yokohama C.drive 2	Apollo Aspire 4G	Bridgestone Potenza S001	Kumho ECSTA LE Sport KU39	Falken AZENIS FK453	Uniroyal RainSport 2
3150	2940	2740	3080	2880	2520	2700	2360	2360	2670
dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 64 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %
dobře 66 %	dobře 61 %	dobře 62 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	dobře 67 %
+	o	+	+	o	o	o	+	o	o
+ / +	+ / +	+ / o	o / o	+ / +	o / o	+ / o	o / o	o / o	++ / ++
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	o	+	+	+	+	+
dobře 79 %	dobře 66 %	dobře 74 %	dobře 73 %	dobře 78 %	dobře 74 %	velmi dobře 81 %	dobře 73 %	dobře 78 %	uspokojivě 59 %
++	+	+	+	++	+	++	+	+	o
+	+	+	+	++	+	++	+	+	o
++	+	++	+	+	++	++	+	++	+
dobře 60 %	dobře 74 %	dobře 60 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 80 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 60 %	dobře 64 %	uspokojivě 54 %
uspokojivě 56 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 49 %
+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	o / o
dobře 66 %	velmi dobře 82 %	dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 72 %	dobře 66 %	dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 68 %	dobře 62 %
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
72	72,3	72,1	72,1	72,2	71,5	72,2	71,9	71,7	71,9

vítěz testu
 výhodný nákup

Test Letní pneumatiky: rozměr 225/45 R17

letní pneumatiky: rozměr 225/45 R17

	Tecar Spirit UHP	Toyo Proxes T1 Sport	Nexen N8000	High Performer Sport HS-2	Syron Race 1 Plus
průměrná cena (Kč)	3050	2480	1800	1700	2050
hodnocení kvality	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 44 %	dostatečně 34 %	dostatečně 33 %
mokrý vozovka	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	dobře 64 %	dostatečně 34 %	dostatečně 33 %
brzdění	○	○	+	—	—
aquaplaning: na rovné vozovce / v zatáčkách	○ / ○	○ / —	○ / ○	○ / ○	○ / ○
ovladatelnost	○	+	+	—	—
směrové vedení	○	+	+	○	○
suchá vozovka	dobře 71 %	dobře 78 %	dobře 71 %	dobře 64 %	dobře 67 %
jízdní stabilita	+	++	+	+	+
ovladatelnost	+	+	+	+	+
brzdění	++	++	++	+	++
opotřebení	velmi dobře 100 %	dobře 64 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 54 %	dobře 60 %
hlučnost	uspokojivě 51 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 49 %
hlučnost: vnitřní / vnější	+ / ○	+ / —	+ / ○	○ / ○	+ / —
vliv na spotřebu pohonných hmot	dobře 70 %	dobře 66 %	dobře 68 %	dobře 76 %	dobře 66 %
rychlostní zkouška	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
hodnota vnějšího hluku (dB)	72,1	72,9	71	72,2	72,7

klíč:

++ + ○ — --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

⊕ vítěz testu
⊙ výhodný nákup

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality
pořadí podle abecedy.

i

Jak číst výsledky

Nejdůležitějším kritériem v našem testu jsou výkony na mokré vozovce. Celkové hodnocení se skládá z váženého průměru dílčích hodnocení. Většina z kritérií ale zároveň podléhá přísným limitům. Aby pneumatika získala celkovou známku dobře, nemůže získat horší hodnocení v žádné z dílčích zkoušek (kromě hlučnosti). Celkové hodnocení většiny pneumatik tak odpovídá nejhorší udělené známce jednotlivých dílčích hodnocení. Modely se známkou dobře patří k těm nejlepším na trhu, známka uspokojivě znamená kompromis v některém z kritérií, ovšem stále se jedná o kvalitní pneumatiky, na nichž můžete bez obav jezdit. Dostatečně hodnocené modely vykazují výrazné slabiny a nedostatečně hodnoceným byste se měli v každém případě vyhnout. Výsledky platí pro pneumatiky shodných rozměrů. Obouváte-li rozměr jiný, je pro srovnání výsledků klíčová obdobná šířka pneumatiky jako u testovaných.

+

Energetické štítky na pneumatikách jsou výsledkem chvalyhodné snahy o objektivní hodnocení pneumatik z hlediska ekologie i ekonomie provozu a umožňují základní orientaci již při nákupu. Nicméně je třeba mít na paměti, že štítky nabízejí jen omezený pohled na některé vybrané vlastnosti pneumatik. Rozhodnutí o tom, do jaké kategorie bude pneumatika zařazena, záleží na zkouškách prováděných samotnými výrobci. Naše výsledky se nemusí shodovat s těmi „štítkovými“. Například Hankook Kinergy Eco K425 je podle svého štítku zařazena do kategorie B (druhé nejvyšší) co do brzdění na mokru. V našem testu přitom získala druhé nejhorší hodnocení „dostatečně“. Totéž platí pro pneumatiku Firestone Firehawk TZ300alpha. Štítek slibuje kategorii A, naše známka za brzdění na mokru je dostatečná. Znamená to, že ani dobré hodnocení podle štítku neznamená, že si nemůžete koupit nic lepšího. Na rozdíl od systému štítkování je náš mezinárodní test založen na vzájemném srovnání různých modelů za stejných podmínek. Štítky umožňují základní orientaci, náš test přináší skutečné objektivní srovnání kvality.

www.dtest.cz/letni-pneu

V naší webové databázi naleznete i ostatní rozměry letních pneumatik testované v předchozích letech. Každý rok vybíráme menší a větší z populárních rozměrů, od třinácti po sedmnáctipalcové s šířkou od 155 do 225 milimetrů. Snadno si tak vyberete to nejlepší obutí právě pro váš vůz.

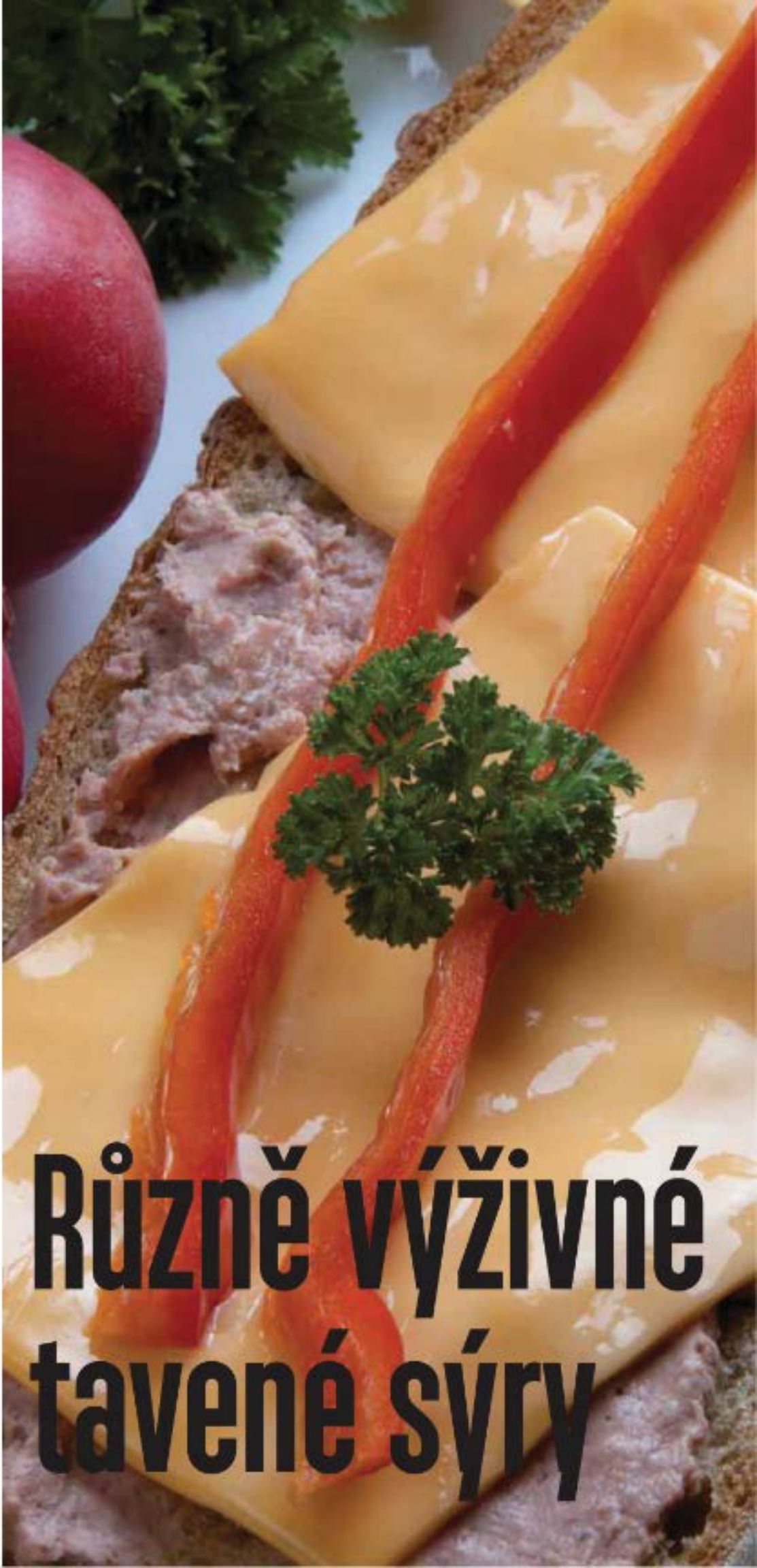
Některé výrobci ale berou výsledky z našeho celoevropského testu vážně, a tak ještě před jejich publikací slíbili dovozci pneumatik Syron i High Performer, obou dostatečně hodnocených sedmnáctipalcových pneumatik, že nekvalitní pneumatiky testovaných specifikací stáhnou z trhu.

Zavedení energetických štítků ovlivňuje trh s pneumatikami a je to vidět i na našem testu. Klíčovým kritériem se staly jízdní vlastnosti na mokru, zjevně na úkor opotřebení. Zajistit dobrou přilnavost na mokru a zároveň vysokou trvanlivost je obtížný úkol. S nejtrvanlivější pneumatikou Michelin Energy Saver+ (185/60 R15) lze najet o šedesát procent delší vzdálenost než s nejhorší v tomto rozměru Nexen N Blue HD. Tu lze doporučit pouze těm fidičům, kteří najedou výrazně méně než deset tisíc kilometrů ročně. ✗

Test

Tavené sýry

O tavených sýrech koluje pověst, že je to sekaná mlékárenského průmyslu, tedy že v nich končí všechny zbytky při výrobě, které by na pultech neobstály. Náš test ukázal, že jsou to zbytečné předsudky a konzumace tavených sýrů se nemusíme bát. V mikrobiologických zkouškách laboratoř neobjevila žádné příznaky závadných surovin. Tuk ve všech 24 testovaných sýrech pocházel pouze z mléka. Velký rozdíl jsme však našli ve výživové hodnotě sýrů, protože v některých bylo hodně bílkovin a v jiných málo.

Různě výživné tavené sýry

d dobrá rada

Test tavených sýrů má v celkovém hodnocení kvality tři vítězné výrobky se shodnou známkou dobře (70 %). Z výživového hlediska z nich nejlépe obstál výrobek **Madeta Primátor** (dobře, 37 Kč). Laboratoř v něm našla nejvíce bílkovin a vápníku ze všech 24 testovaných výrobků. To z Primátora dělá skutečně vydatnou svačinu. Dalším z vítězů byl **Tany Bio Tavený smetanový sýr** (dobře, 26 Kč), jehož přednost spočívala v tom, že do něj výrobce nepoužil žádné tavící soli na bázi fosfátů. Pravdou ale je, že fosfátové tavící soli nesmí přijít do žádných tavených sýrů v kvalitě bio. Třetí z vítězů, výrobek **Veselá kráva Štíhlá a ve formě** (dobře, 33 Kč) měl nejlepší hodnocení co do senzorických parametrů; hodnotitelé ocenili jeho čistou, jemně mléčnou vyváženou chuť i snadnou roztíratelnost. Za výhodný nákup lze označit **Apetito Lahodné smetanové** (dobře, 24 Kč) s cenou 15,90 Kč/100 g, jehož výsledná známka dobře (62 %) z něj udělala třetí celkově nejlépe hodnocený výrobek. Všechny tavené sýry v testu byly zdravotně nezávadné, v dobře utěsněném obalu. Známkou nedostatečně jsme dávali za nesplnění deklarovaných údajů na etiketě, když výrobci nedodrželi povolenou toleranci pro tuk v sušině či pro sušinu samotnou.

K výrobě kilogramu sýra je v průměru zapotřebí deset litrů mléka. Z toho je vidět, že sýr nemůže být levný. Spotřebitelská cena sto gramů sýra tedy v zásadě odpovídá ceně litru mléka. Levnou potravinou není ani sýr tavený, protože se vyrábí ze sýra, ke kterému se v různém poměru přidává máslo, smetana, tvaroh a také tavící soli, aby měla výsledná směs stejnorodou konzistenci. Je dobré vědět, že ne vždy bývá převažující složkou této potraviny právě sýr. Někdy je to voda a sušené mléko, jak o tom píšeme v další části testu.

Není to jediný důvod, proč se vyplatí pozorně číst složení výrobku na etiketě. Můžeme z ní například zjistit, zda sýr doma na talíři voní opravdu jen díky použité smetaně, anebo mu k tomu výrobce napomohl smetanovým aroma.

Jak poznat tavené nesýry

V obalech nápadně připomínajících balení tavených sýrů se prodávají i potraviny, v nichž je část mléčného tuku a bílkovin nahrazena rostlinným tukem, škrobem nebo sójou. Pro tyto levnější náhražky dražších mléčných surovin se vžil vzletný název analogy či alternativy. V obchodech by se měly prodávat odděleně od sýrů, aby se méně bdělý spotřebitel nemohl splést. Jak je poznáme? Na jejich obalu není uvedeno slovo sýr. My jsme je na pultech našli pod označením jemný tavený výrobek, případně tavený výrobek. Byl mezi nimi například »JAVOR. Dobrá cena, o 50 % méně cholesterolu«. Na boční straně obalu, už drobnějším písmem stálo, že tuky obsažené v Javoru jsou tvořeny ze tří čtvrtin kvalitními rostlinnými oleji a jednu čtvrtinu tvoří mléčný tuk.

Jemný tavený výrobek s rostlinným tukem Javor není sýrem, přesto se na jeho obalu slovo sýr vyskytuje, a to v souvislosti poněkud absurdní. Na etiketě se k sýrům přirovnává a naznačuje, že je lepší. Je tam totiž doslova uvedeno že: „Díky záměně másla za kvalitní rostlinný tuk JAVOR OBSAHUJE O 50 % méně cholesterolu, než je průměrný obsah cholesterolu v běžných tavených sýrech“. Ve vyhlášce č. 113/2005 O způsobu označování potravin stojí, že se na obalu neuvádějí údaje, které by mohly vyvolat pochybnost o neškodnosti jiných podobných potravin nebo vyvolat u spotřebitele obavy z jejich použití.

Ošidili sebe, přesto nevyhověly

My jsme do testů zařadili 24 nakoupe-

ných výrobků s označením tavený sýr, z toho dva bio. V žádném z nich laboratoř nenašla jiný tuk než mléčný. V této části testu laboratoř také ověřovala, zda tuk v sušině i sušina odpovídají hodnotám, které výrobci uvedli na obalu. V obou případech se našli hříšníci.

Ve výrobku Milko Bio (Tavírna sýrů Salix s.r.o. Zásmyky) bylo naměřeno 61,85 % tuku v sušině, ačkoli výrobce deklaroval 50 %. Zdálo by se, že výrobce v tomto případě ošidil sám sebe, ale v pořádku to není. Vyhláška č. 77/2003 Sb. toleruje u tavených sýrů překročení tuku v sušině maximálně o 4 %, v tomto případě to bylo o 11,85 %. Povolená čtyřprocentní odchylka pro obsah tuku v sušině byla překročena i v taveném sýru Apetito Běda (TPK Hodonín). Výrobce deklaroval 49 %, laboratoř zjistila 54,77 %. Dodejme, že podle vyhlášky jsou záporné technologické tolerance nepřipustné. U všech zbylých 22 výrobků byly požadavky na obsah tuku v sušině v souladu s vyhláškou.

Méně sušiny, než bylo deklarováno, měl tavený sýr Tenery Toast (Bonifaz Kohler GmbH, Lindenberg Německo). Místo deklarovaných 47 % ji obsahoval 43,86 %. Zápornou odchylku vyhláška nepřipouští, zatímco vyšší obsah sušiny není na závadu.

Obsah sušiny je povinnou informací na tavených sýrech. O čem tento údaj vypovídá? Zjednodušeně řečeno je to pevný zbytek po odstranění veškeré vody. Jsou to bílkoviny, jimiž se budeme podrobněji zabývat v další části testu, dále tuk, soli, vitamíny a minerály včetně vápníku, fosforu a jiných prvků.

Na tuk raději s kalkulačkou

Povinným údajem na obalu je tuk v sušině. Kolik tuku je obsaženo v samotném sýru, to si musíme vypočítat sami. Je k tomu nutné vynásobit obsah sušiny v procentech obsahem tuku v sušině a výsledek dělit stem. Pro spotřebitele by bylo praktičtější, kdyby nám výrobci tuto práci ušetřili a na obalu rovnou uváděli, jakou tučnost sýr má, což jim ostatně vyhláška umožňuje.

V testovaných výrobcích se laboratoři zjištěná tučnost pohybovala v širokém rozmezí od 9,13 % (Maratonec jemný, TPK Hodonín) po 30,84 % (Hochland smetanový, DeNuevo Praha).

Obsah tuku je pro spotřebitele z různých důvodů důležitou informací. Kdo si hlídá kalorie ve stravě, příliš o něj nestojí. Labužníci to vidí zcela jinak, protože tuk se podílí na tvorbě chuti. Za

zmínku v této souvislosti stojí, že ve složení dvou sýrů bylo uvedeno smetanové aroma. Prvním byl výrobek Apetito Běda (TPK Hodonín), který měl na prvním místě ve složení odstředěné mléko a jednou ze složek byl i modifikovaný kukuřičný škrob. Smetanové aroma přiznal ve složení i tavený sýr s názvem Apetito lahodné smetanové od stejného výrobce, kde také nechyběl kukuřičný škrob, i když v tomto případě byly na prvním místě ve složení sýry.

Klíčové jsou bílkoviny a vápník

Nejcennější výživovou složkou sýrů jsou mléčné bílkoviny, které jsou velmi kvalitní, protože obsahují všechny pro člověka nezbytné aminokyseliny a snáze se také tráví než bílkoviny z masa.

Obsah bílkovin se na obalech potravin bude povinně zveřejňovat až od 13. prosince 2016, někteří výrobci však tuto informaci dobrovolně uvádějí už dnes. Ne vždy se však deklarované údaje výrobců shodovaly s tím, co naměřila laboratoř. V pěti případech byl skutečný obsah bílkovin nadsazený, a to až o dvě procenta. Státní zemědělská a potravinářská inspekce při namátkových kontrolách podobné případy zatím nepostihuje, my jsme však za to v hodnotící tabulce strhávali body.

Obsah bílkovin v testovaných tavených sýrech byl až propastně rozdílný a pohyboval se od 4,54 % (TANY Ring jemný, TANY Nýrsko) do 20,38 % (Primátor, Madeta Č. Budějovice). Pro představu: máme-li ve stravě denně přijmout 50 gramů bílkovin, jak doporučuje Evropská komise, pak sto gramů taveného sýra Primátor pokryje tuto dávku takřka ze 41 %, zatímco TANY Ring jemný pouze z 9 %. Dodejme, že průměrný obsah bílkovin v českém mléku činí 3,38 %, v tvarohu je to až 13 % a v netavených sýrech Eidam nebo Gouda 27 %.

Další cennou složkou mléčných výrobků je vápník. Testy ukázaly, že čím více bílkovin tavené sýry mají, tím více je v něm vápníku. Již zmíněný výrobek Primátor ho ve sto gramech obsahoval 745 miligramů, což takřka pokryje doporučený denní příjem vápníku ve výši 800 miligramů. Nejméně vápníku naopak měl TANY Ring jemný, kde ho ve sto gramech bylo jen 153 miligramů. Tento výrobek skončil na posledním místě také v senzorických testech pro kyselou, štiplavou a škrobovou chuť i nevýraznou vůni.

Fosfáty v rámci normy

Aby se při tavení všechny složky dobře spojily a ve výsledném výrobku se neuvolňoval tuk, přidávají mlékaři do směsi v kotli tavicí soli. Při testech nás z různých důvodů zajímalo, jaký obsah solí výrobky mají. Soli na bázi fosfatů snižují využitelnost vápníku v organismu. Jak moc, na to v odborných kruzích dosud panují nejednotné názory. I skeptici se však přiklání k tomu, že část vápníku z tavených sýrů dokáže lidské tělo přece jen přijmout, i když je to méně než ze sýrů netavených.

V tavených biosýrech se fosfatové soli používat nesmí a jak laboratoř zjistila, v obou testovaných biovýrobci byly použity nebyly. Místo ní výrobci přidali tavicí sůl na bázi citrátů, tedy soli kyseliny citronové, které jsou pro bio tavené sýry povolené.

Obsah fosfatových solí v žádném z dalších 22 testovaných výrobků nepřekročil povinně stanovený limit, který v přepočtu na oxid fosforečný činí dva gramy na sto gramů taveného sýra. Zjištěné hodnoty v sýrech se lišily. Nejvíce, 1,5 gramů, měl výrobek Primátor (Madeta), naopak nejméně,

a to 0,42 gramu, Apetito Běda (TPK Hodonín), v jehož složení byl uveden kukuřičný škrob a smetanové aroma.

Některé zdroje uvádějí, že čím měkčí a lépe roztíratelný je tavený sýr, tím více fosfatových solí obsahuje, ale v testech se tato informace nepotvrdila.

Sůl není nad zlato

Důležitým výživovým údajem je obsah chloridu sodného, jinak řečeno kuchyň-

Všechny úsměvy jsou stejné, složení jednotlivých výrobků může být rozdílné. Důkladně zkoumejte etikety a hledejte v názvu slovo sýr.

ské soli. Ta v organismu zvyšuje tlak krve, takže více namáhá srdce a při nadbytečném příjmu se ukládá v ledvinách. Z obalů její skutečné množství zpravidla nezjistíme, protože až do obsahu 2,5 % se nemusí konkrétně specifikovat. Testované výrobky ji obsahovaly různé množství.

Nejméně kuchyňské soli měl výrobek Veselá kráva smetanová (BEL. Sýr Česko, Želetava), kde ji bylo 0,34 g ve

sto gramech výrobku. Nejslanějším byl Vian Light (Kaufland ČR), kde ve sto gramech výrobku bylo 1,91 gramu chloridu sodného. Podle únijského doporučení by denní dávka soli z veškerých potravin neměla překročit šest gramů. Konzumací deseti deka sýra Vian Light bychom tak vyčerpali takřka třetinu této dávky. Ještě přísnější než EU je Světová zdravotnická organizace

➤ str. 34

Prvenství mají USA

Čechům prý patří světový rekord ve spotřebě tavených sýrů, ale je to pravda? Prostudovali jsme statistiky o spotřebě mléčných výrobků v různých zemích a zjistili jsme, že nejvíc na světě se taveného sýra zkonsumuje v USA. Každý Američan ho podle tamního ministerstva zemědělství za rok sní tři kilogramy, kdežto u nás je to podle Ministerstva zemědělství ČR 2,1 kilogramu na hlavu a rok. Mezinárodní federace mlékárenských výrobců (IDFA) uvedla, že významnými konzumenty taveného sýra jsou Kanadčané, Australané a Novozélandčané. V Evropské unii se pak o spotřebu tavených sýrů nejvíce zaslouží Poláci, Češi, Irové a Španělé. Sama Evropská unie nevede žádné speciální žebříčky o taveném sýru a dokonce ani nerozlišuje mezi sýry a tvarohem; oba výrobky jsou prostě sýrem. Z tohoto únijského hlediska jsou Češi se spotřebou 16,4 kilogramu sýru a tvarohu na osobu a rok mírně pod únijským průměrem 16,6 kg. Sýrů přírodních, tedy netavených, snědli v roce 2011, ze kdy jsou poslední dostupné údaje, každý Čech 10,9 kilogramu a tvarohu 3,4 kg. Takřka polovina u nás zkonsumovaných tavených sýrů (45,3 %) pochází ze zahraničí. Nejvíce taveného sýra se k nám dováží z Polska, Slovenska a Německa. Obdobně vysoký podíl je u dovozu přírodních sýrů a tvarohu. Pro zajímavost – kilogram taveného sýra z Polska se k nám dováží za 70,39 Kč, na pultech je pak spotřebitelská cena taveného sýra 191,53 Kč.

Zdroj: MZe ČR, USDA, IDFA, údaje za léta 2010 a 2011

Jak testujeme

podrobný postup testu tavených sýrů najdete na www.dtest.cz/syry

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality tavených sýrů

látky žádoucí 30 %
látky nežádoucí 25 %
mikrobiologické zkoušky 5 %
senzorické hodnocení 25 %
deklarace 15 %

Test Tavené sýry v hliníkové fólii

tavené sýry v hliníkové fólii							
	Madeta Primátor	Tany Bio Tavený smetanový sýr	Veselá kráva Štíhlá a ve formě	Kiri tavený sýr	Apetito Lahodně smetanové	Blaník Chutný tavený sýr smetanový	Lidl From' Dor Jemný tavený sýr
cena (Kč)	37	26	33	27	24	11	18
hmotnost (g)	140	90	140	100	150	80	150
cena za 100 g (Kč)	26,4	28,8	23,5	26,9	15,9	13,6	11,9
hodnocení kvality	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 67 %	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 61 %
žádoucí látky	velmi dobře 100 %	uspokojivě 57 %	dobře 70 %	dobře 66 %	uspokojivě 59 %	dobře 65 %	uspokojivě 58 %
bílkoviny	++	+	+	○	+	+	+
vápník	++	○	○	++	○	+	○
nežádoucí látky	dostatečně 29 %	velmi dobře 92 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 52 %
fosfátové tavící soli	--	++	○	○	○	○	○
kuchyňská sůl	○	+	+	+	+	+	+
mikrobiologické zkoušky	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %
senzorické hodnocení	dobře 67 %	dobře 69 %	velmi dobře 83 %	dobře 79 %	dobře 63 %	dobře 66 %	dobře 62 %
chuť	+	+	++	++	+	+	○
vzhled	+	+	+	++	+	+	+
barva	+	++	++	++	+	+	+
vůně	+	++	+	+	+	+	+
konzistence	○	+	+	++	+	++	++
deklarace	velmi dobře 80 %	dobře 60 %	velmi dobře 80 %	dobře 66 %	dobře 73 %	dobře 66 %	dobře 73 %
dodržení deklarovaných hodnot	++	○	++	++	++	++	++
čitelnost údajů	+	○	+	—	○	—	○
konzervanty, aroma	++	++	++	++	++	++	++
bílkoviny: deklarované / změřené (g/100 g)	x / 20,4	12,7 / 10,6	13,5 / 13,8	8,5 / 9,2	9 / 10,6	x / 11,5	x / 10,5
tuk v sušině (g/100 g)	45,0	50,0	29,7	68,5	53,5	59,3	44,6
podíl tuku (g/100 g)	22,8	21,6	9,9	30,3	18,3	27,6	16,6
podíl sušiny (g/100 g)	50,7	43,2	33,5	44,2	34,3	46,5	37,2
druh balení	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie
počet porcí	6	2	8	6	3	1	3
výrobce/dodavatel	MADETA a.s., České Budějovice	TANY, spol. s r.o., Nýrsko	BEL Sýry Česko a.s., Želetava	BEL Sýry Česko a.s., Želetava	TPK, spol. s r.o., Hodonín	ALIMPEX FOOD a.s., Praha	TPK, spol. s r.o., Hodonín
datum spotřeby	30.04.2013	16.03.13	19.04.2013	31.05.2013	05.06.2013	12/04/13	17.06.2013

klíč:

++ + ○ — --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Präsident Smetanový	Hochland Smetanový	Želetava Smetanito	Billa / Clever Tavený sýr lahůdkový roztrátený vysokotučný	Tesco Tavený sýr	Maratonec Jemný tavený sýr	Albert Quality Tavený sýr lahůdkový	Interspar/ /S Budget Tavený sýr	Tany Hajánek	Apetito Béda
29	24	32	32	30	20	20	19	29	23
150	140	150	180	140	100	140	135	140	100
19,3	17,1	21,0	17,7	21,4	19,9	14,2	14,0	20,6	22,5
dobře 60 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 48 %	nedostatečně 10 %
dobře 68 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 59 %	dobře 68 %
+	o	+	o	o	o	o	o	o	+
+	-	o	o	-	o	-	-	++	++
uspokojivě 43 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 46 %	dostatečně 36 %	dobře 66 %
-	-	o	-	-	-	-	-	-	+
+	+	+	++	+	+	+	++	o	+
velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %
dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 62 %	dobře 61 %	dobře 69 %	uspokojivě 53 %	dobře 62 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 53 %	dobře 75 %
+	+	+	o	+	o	o	-	o	+
+	+	+	+	+	+	+	o	+	+
+	+	o	+	++	+	+	+	++	++
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	-	+	o	o	+
uspokojivě 46 %	dobře 66 %	dobře 60 %	velmi dobře 80 %	dobře 66 %	dobře 73 %	dobře 66 %	velmi dobře 80 %	dostatečně 26 %	nedostatečně 10 %
++	++	o	++	++	++	++	++	o	--
o	-	o	+	-	o	-	+	-	-
--	++	++	++	++	++	++	++	--	--
12,8 / 12,7	8 / 8,8	10 / 10,2	10,26 / 9,5	7,2 / 8,2	10 / 9,7	7,1 / 7,5	8 / 6,5	10,1 / 7,9	10 / 10,9
55,7	64,8	44,4	64,9	59,5	28,1	61,8	50,6	50,6	54,8
26,0	30,8	16,7	30,3	25,8	9,1	26,6	19,9	21,5	19,6
46,6	47,6	37,7	46,7	43,0	32,5	43,0	39,3	42,5	35,9
hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie	hliníková fólie
3	8	3	4	8	6	6	3	6	6
Mlékárna Klatovy a.s., Klatovy/ /Lactalis CZ, s.r.o.	DeNuevo, spol. s r.o., Praha	BEL Sýry Česko a.s., Želetava	BILLA spol. s r.o.	TANY, spol. s r.o., Nýrsko	TPK, spol. s r.o., Hodonín	TANY, spol. s r.o., Nýrsko s.r.o., Praha	SPAR Česká obchodní společnost	TANY, spol. s r.o., Nýrsko	TPK, spol. s r.o., Hodonín
10.07.2013	07.04.13	16.05.13	30.03.2013	22.03.13	21.05.2013	18.05.13	22.04.13	03.05.13	18.05.2013

vítěz testu
 výhodný nákup

Test Tavené sýry v plastových obalech, plátky taveného sýra

tavené sýry v plastových obalech, plátky taveného sýra

	Leerdammer tavený sýr	Kaufland/ Vian Light	Kaufland/ Vian Toast	Veselá kráva Sametová	Tany Ring – Jemný tavený sýr	Milko Bio	Tenery Toast
cena (Kč)	52	20	20	37	10	24	27
hmotnost (g)	200	200	200	150	100	80	200
cena za 100 g (Kč)	26,0	10,0	10,0	24,6	9,9	29,9	13,5
hodnocení kvality	dobře 67 %	dobře 62 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 45 %	nedostatečně 10 %	nedostatečně 10 %
žádoucí látky	velmi dobře 80 %	velmi dobře 90 %	dobře 72 %	uspokojivě 52 %	dostatečně 29 %	uspokojivě 58 %	velmi dobře 82 %
bílkoviny	++	++	+	0	–	+	++
vápník	+	++	+	–	–	0	++
nežádoucí látky	uspokojivě 48 %	dostatečně 35 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 48 %	velmi dobře 91 %	uspokojivě 43 %
fosfátové tavicí soli	0	–	0	–	0	++	0
kuchyňská sůl	+	0	0	++	+	+	0
mikrobiologické zkoušky	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %
senzorické hodnocení	dobře 67 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 53 %	dobře 71 %	dostatečně 37 %	dobře 70 %	uspokojivě 47 %
chut'	+	0	0	+	–	+	–
vzhled	+	+	+	+	0	+	+
barva	+	0	0	+	+	+	0
vůně	+	+	+	++	+	+	+
konzistence	0	+	+	+	–	+	+
deklarace	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 73 %	nedostatečně 10 %	nedostatečně 10 %
dodržení deklarovaných hodnot	++	++	++	++	++	–	–
čitelnost údajů	–	–	–	–	0	–	–
konzervanty, aroma	++	++	++	++	++	++	++
bílkoviny: deklarované / změřené (g/100 g)	16 / 15,5	17 / 16,9	14 / 13,7	9,5 / 9,2	x / 4,5	x / 10,2	x / 15,7
tuk v sušině (g/100 g)	47,2	30,0	47,0	60,8	45,3	61,9	37,0
podíl tuku (g/100 g)	18,7	12,6	22,7	28,5	14,5	23,0	16,2
podíl sušiny (g/100 g)	39,6	42,0	48,3	46,8	32,1	37,1	43,9
druh balení	vanička	plátky	plátky	vanička	střívk	kelímek	plátky
počet porcí	1	10	10	1	1	1	10
výrobce/dodavatel	Fromagerie Bel, France	Kaufland Česká republika v.o.s.	Kaufland Česká republika v.o.s.	BEL Sýry Česko a.s., Želetava	TANY, spol. s r.o., Nýrsko	Tavírna sýrů Salix s.r.o., Zásmuky	Bonifaz Kohler GmbH, Lindenberg, Německo
datum spotřeby	23.08.2013	09.05.2013	14.06.2013	08.05.2013	2803 2013	11.03.13	07.04.2013

klíč:

++ + 0 – –

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality
pořadí podle abecedy.

⊕ vítěz testu

⊕ výhodný nákup

tavené sýry v hliníkové fólii

Madeta Primátor
cena: 37 Kč
dobře (70 %)

Tany Bio
Tavený smetanový sýr
cena: 26 Kč
dobře (70 %)

Veselá kráva
Štíhlá a ve formě
cena: 33 Kč
dobře (70 %)

Kiri tavený sýr
cena: 27 Kč
dobře (67 %)

Apetito
Lahodně smetanové
cena: 24 Kč
dobře (62 %)

Blaník Chutný tavený sýr
smetanový
cena: 11 Kč
dobře (62 %)

Lidl From' Dor
Jemný tavený sýr
cena: 18 Kč
dobře (61 %)

Président Smetanový
cena: 29 Kč
dobře (60 %)

Hochland Smetanový
cena: 24 Kč
uspokojivě (58 %)

Želatina Smetanito
cena: 32 Kč
uspokojivě (58 %)

Billa / Clever Tavený sýr
lahůdkový rozstíratelný
vysokotučný
cena: 32 Kč
uspokojivě (58 %)

Tesco Tavený sýr
cena: 30 Kč
uspokojivě (57 %)

Maratonec
Jemný tavený sýr
cena: 20 Kč
uspokojivě (56 %)

Albert Quality
Tavený sýr lahůdkový
cena: 20 Kč
uspokojivě (53 %)

Interspar/S Budget
Tavený sýr
cena: 19 Kč
uspokojivě (50 %)

tavené sýry v plastových obalech
plátky taveného sýra

Tany Hajánek
cena: 29 Kč
uspokojivě (43 %)

Apetito Běda
cena: 23 Kč
nedostatečně (10 %)

Leerdammer tavený sýr
cena: 52 Kč
dobře (67 %)

Kaufland/Vian Light
cena: 20 Kč
dobře (62 %)

Kaufland/Vian Toast
cena: 20 Kč
dobře (61 %)

Veselá kráva Sametová
cena: 37 Kč
uspokojivě (59 %)

Tany Ring
- Jemný tavený sýr
cena: 10 Kč
uspokojivě (45 %)

Milko Bio
cena: 24 Kč
nedostatečně (10 %)

Tenery Toast
cena: 27 Kč
nedostatečně (10 %)

(WHO), která doporučuje pouze pět gramů soli denně. Tentýž názor zastává americké ministerstvo zemědělství (USDA), které svým občanům doporučuje, aby omezili konzumaci hotových pokrmů, kde je z technologických důvodů hodně soli, například pizzy, sendvičů z rychlého občerstvení a uzenin. Přísli si nepomůžeme, když doma v kuchyni při vaření šetříme solí a nepřisolujeme si jídlo na stole. Z doma připravené stravy pochází pouze devět procent denního příjmu chloridu sodného z potravin, vyplývá z upozornění USDA.

Strava do nepohody

Tavením při teplotách okolo 90 °C se ničí mikroorganismy, a tak je vytavený sýr sterilní potravinou. Za předpokladu dobře utěsněného obalu pak i konzervou vhodnou například pro turistiku i všude tam, kde se od potravin nevyžaduje zacházení v rukavičkách. Testy ukázaly, že obaly všech tavených sýrů byly čisté, neporušené a zcela kryjící výrobek. V žádném z nich laboratoř nenašla obávané bakterie *Listeria* ani mikroorganismy typu *Escherichia coli*.

Test senzorky, při kterém se hodnotilo pět parametrů, tedy vzhled, barva, vůně, chuť a konzistence, měl dva vítěze. Jednak to byl výrobek Veselá kráva Štíhlá a ve formě (BEL Sýry, Želetava), a to za pravidelný tvar, hladký povrch a smetanovou barvu, snadnou rozbitelnost i homogenní konzistenci. Jeho chuť i vůni hodnotitelé charakterizovali jako čistou, jemně mléčnou a vyváženou. Druhým vítězem se shodným bodovým hodnocením byl další výrobek původem ze Želetavy, a to Kiri, který měl vůni i chuť tvarohovo-máslovou po použitých surovinách, jemnou a lahodnou.

Na obalu zmíněných výrobků jsme si všimli pořadí deklarovaných složek. Zatímco v Kiri byl na prvním místě tvaroh se smetanou, Veselá kráva Štíhlá a ve formě měla jako první uvedenou pitnou vodu, až pak to byly sýry.

Nejhůře hodnoceným výrobkem v senzorce byl TANY Ring jemný z Nýrska, který měl v jiné části testu nejmeně bílkovin a vápníku. Výrobek jemně nažloutlé barvy a řidší krémové konzistence v plastové fólii typu váleček charakterizovali hodnotitelé takto: „Vůně nevýrazná, chuť kyselá, štiplavá, škrobová“. Použití modifikovaného kukuřičného škrobu ostatně přiznává i sám výrobce na obalu. První v seznamu deklarovaných složek na obalu je pitná voda.

Tradice trvá sto let

První tavený sýr vznikl už v 19. století ve Švýcarsku. Alpiští pastýři zahřívají v kotli sýr, aby ho ochránili před zkázením. K průmyslovému využití ve velkém tuto metodu dotáhla v roce 1911 švýcarská firma Gerber, která usilovala o prodloužení trvanlivosti exportovaných sýrů do USA. Ty se v té době na dlouhé cestě lodí ještě musely obejít bez potřebného chlazení. První tavené sýry měly už tehdy před 102 lety tvar trojúhelníků. Balily se do kulatých krabiček s obrázkem alpské protěže na etiketě. V USA začala s výrobou taveného sýra v roce 1916 firma Kraft, dodávala je v plechových krabičkách americkým vojákům na evropské bojiště během první světové války. V bývalém Československu se s výrobou tavených sýrů začalo v roce 1933.

Nedostatky v chuti mělo i dalších osm z testovaných výrobků. Hodnotitelé nejčastěji zmiňovali ostrost, štiplavost až svíravost, nakyslost nebo slanost. Nebo byla chuť výrobku moučná, prázdná, či dokonce umělá.

Nikoli špatně v testu senzorky obstály oba bio tavené sýry. Jako čtvrtý v pořadí skončil Milko Bio (Tavirna sýrů Salix s.r.o. Zásmuky) s již zmíněným nadbytečným tukem v suštině. Vůni měl čistou mléčnou a chuť sýrovo-smetanovou po použitých surovinách. A sedmé místo v senzorce pak získal TANY BIO tavený smetanový sýr z Nýrska, jehož vůně byla čistá, chuť typicky mléčná, nasládlá. ✕

Test Alternativní prací prostředky

Kromě používání běžných pracích prostředků jsou i jiné způsoby, jak lze prádlo vyprat nebo z něj odstranit skvrny. Jsou to všelijaká žlučová a jádrová mýdla v pevném i tekutém stavu, prací gely z mýdlových ořechů, ekologické nebo přírodní prostředky a mýdlové slizy. Porovnali jsme je s obyčejnou vodou i běžným pracím práškem, našli nejúčinnější metodu a k tomu zjistili několik zajímavostí z prádelenských kuloárů. Například že na pěnu můžete zapomenout.

Zašedlá čistota

d dobrá rada

Žlučová a jádrová mýdla jsou dobrým odstraňovačem skvrn. Pro mnohé z vás žádná novinka. Zároveň je však můžete použít jako alternativu pracího prášku. Dobrou zprávou je, že si nemusíte moc lámat hlavu s výběrem, protože všechna testovaná mýdla na praní dosahovala srovnatelného pracího účinku – nejdražší je originální marseillské mýdlo **Chante Clair** (300 g / / 39,90 Kč), nejlevnější jádrové mýdlo **Mílo** (175 g / 15 Kč). Dobrý prací účinek poskytuje také přírodní prací prostředek **Organic** na bázi mýdla, ovšem na druhé straně poměrně dost znečišťuje odpadní vodu. Z testovaných tekutých pracích prostředků doporučujeme **Yellow & Blue** (1 l / 194 Kč). Sice má o trochu slabší prací účinek než Winni's EcoNatura Lavatrice, ale ve srovnání s ním zase velice málo znečišťuje.

Ano, ze zjištění laboratoře vyplývá, že i když se v pračce neobjeví žádná pěna, neznamená to, že praní nebude účinné. Na druhé straně velké množství pěny prací účinek dokonce snižuje. Důvod? Už samotná voda bez jakéhokoliv „prášku“ dokáže obstojně vyprat prádlo, ale podmínkou je mechanické tření. Vzpomeňte si, jak se prádlo pralo kdysi. V řece nebo na valše. Když bude pračka plná pěny, voda se k prádlu pořádně nedostane. V tomto směru pozor

na všelijaké gely z mýdlových ořechů nebo žlučová mýdla v tekutém stavu, ty pěni někdy až moc. Může za to přítomnost saponinu, sloučeniny získané z mýdlových ořechů.

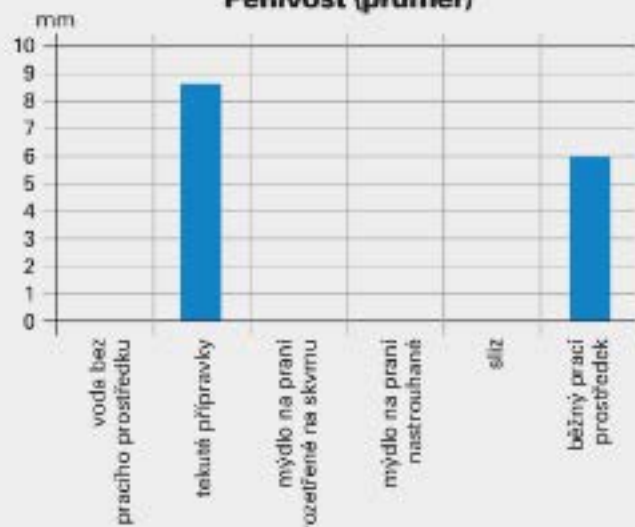
Málo vody, více škody

Současný trend praní automatickou pračkou zrovna nenahrává používání alternativních pracích prostředků, obzvlášť žlučových a jádrových mýdel. Moderní přístroje totiž při pracím

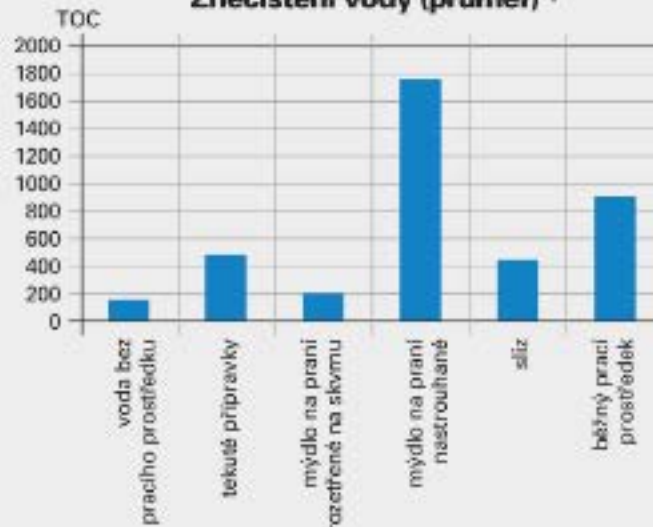
cyklu spotřebují stále méně vody, což má za následek, že se mýdlo nestačí rozpustit. Potom nejenže zůstávají jeho zbytky na oblečení, ale také se mohou usazovat v odpadní trubici a postupně ji ucpat.

Nerozpuštěné kousky navíc znečišťují odpadní vodu – sice zdaleka ne tolik jako běžný prací prostředek, ale na druhou stranu desetkrát i patnáctkrát víc, než kdybyste prali v obyčejné vodě. A to žlučové mýdlo rozhodně

Pěnivost (průměr)

Znečištění vody (průměr) *)

*) Všechny testované produkty po sobě ve vodě zanechávají látky znečišťující vodu. Znečištění vody je uvedeno pomocí ukazatele celkového organického uhlíku (TOC = miligramy uhlíku na litr vody).

Co jsme zjistili

- Soda je agresivní k některým barvám.
- Skvrny jdou lépe odstranit z čisté bavlny než z její směsi s polyesterem.
- Sliz je lepší dávat do dávkovače kvůli lepšímu rozpuštění, naopak samotné nastrované mýdlo přímo do bubnu, aby se neusazovalo v útrokách pračky.
- Žlučová a jádrová mýdla působí nejlépe, když je na skvrnu přímo rozetřete, necháte chvíli působit a potom oblečení vložíte do pračky.
- Samotná voda má poměrně dobrý prací účinek a je to asi nejlepší alternativa pro málo odolné skvrny.

Cena za jedno praní

Za 150 gramů mýdla na praní zaplatíte nejvíc 20 korun a za půlkilové balení sody 26 korun. Jednoduchým výpočtem zjistíte, že příprava jednoho litru slizu, na který potřebujete 25 gramů mýdla, 25 gramů sody a litr vody, vyjde asi na 4,60 koruny, pomínete-li cenu vody. Při používání komerčního pracího prostředku, v našem případě Arielu na barevné prádlo, vychází cena jednoho praní při dávce 70 gramů na 4,50 koruny (Ariel Color 8 kg, cena 510 Kč). A máte to bez práce.

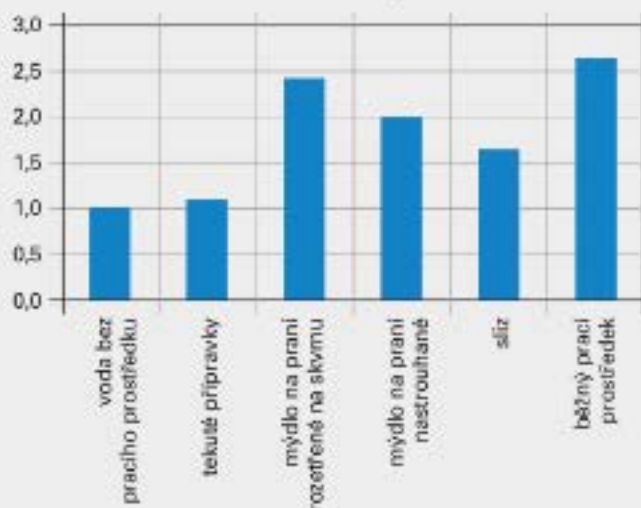
nemá tolik násobně vyšší prací účinek. Pro představu, na jedno praní jsme spotřebovali 30 gramů nastrovaného mýdla.

Těmto nepříjemnostem s usazováním nerozpuštěného mýdla a zbytečným znečišťováním vody se však lze vyhnout – chtěli jsme napsat „elegantně“, ale ve spojení s níže zmíněným postupem to není zrovna vhodný výraz. Musíte si totiž udělat sliz. Výsledky testu ukázaly, že v této formě se žlučová i já-

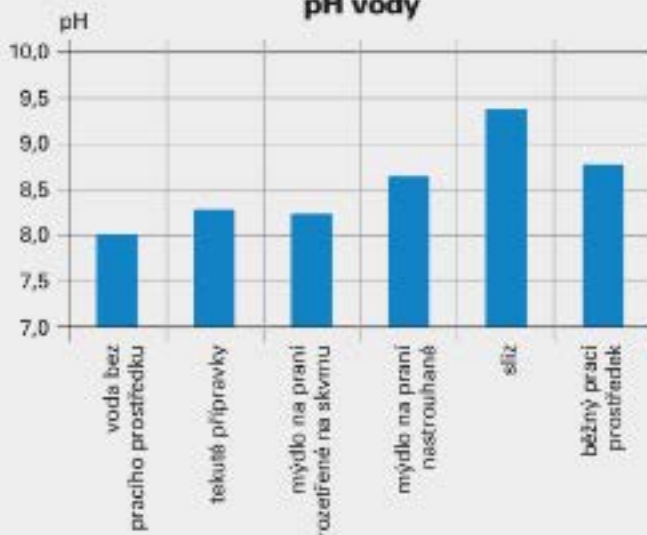
drová mýdla rozpouštějí mnohem lépe a znečištění odpadní vody z pračky je několikanásobně nižší.

Recept na výrobu takzvaného slizu na praní jsme objevili v internetových diskuzích. Skládá se z nastrovaného žlučového mýdla, sody a vody – poměry jsou 25 gramů mýdla, 25 gramů sody a litr vody. Dávka na jedno praní je 250 mililitrů, takže najednou si připravíte čtyři dávky. Dělat si větší zásoby nemá cenu, protože sliz se kazí.

Prací účinek (průměr)

pH vody

tekutá mýdla

Denk Mit
(tekutý odstraňovač skvrn)

Yellow & Blue
(gel z mýdlových ořechů)

Winni's EcoNatura
Lavatrice (ekologický prací
prostředek)

prací mýdla

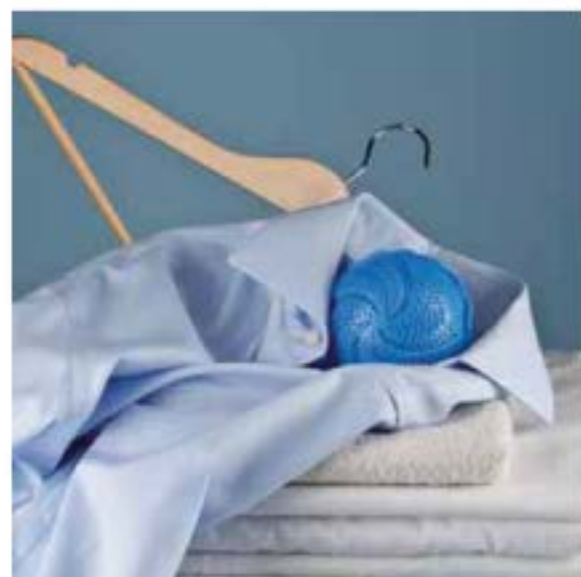
Denk Mit (žlučové mýdlo)

Lanza Marsiglia
(mýdlo na praní)

Milene (jádrové mýdlo)

Milo (jádrové mýdlo)

Chante Clair
(originální marseillské
mýdlo)

Organic
(přírodní prací prostředek)

tekutá mýdla

Denk Mit (tekutý odstraňovač skvrn)	250 ml / 27,90 Kč
Yellow & Blue (gel z mýdlových ořechů)	1 l / 194 Kč
Winni's EcoNatura Lavatrice (ekologický prací prostředek)	2 kg / 160 Kč

prací mýdla

Denk Mit (žlučové mýdlo)	100 g / 12,90 Kč
Lanza Marsiglia (mýdlo na praní)	300 g / 34,90 Kč
Milene (jádrové mýdlo)	150 g / 16 Kč
Milo (jádrové mýdlo)	175 g / 15 Kč
Chante Clair (originální marseillské mýdlo)	300 g / 39,90 Kč
Organic (přírodní prací prostředek)	800 g / 144,90 Kč

Ze všech mýdel na praní jsme vyráběli také sliz.

Zdatní matematici si teď jistě brisně spočítali, že jsme použili mnohem menší dávku mýdla, takže logicky by se také mělo lépe rozpouštět. Na druhou stranu menší dávka signalizuje, že by se zároveň měl snížit prací účinek. Ovšem to se nepotvrdilo a rozdíly byly naopak minimální. Z toho vyplývá, že s minimálním množstvím mýdla a sody dosáhnete stejného výsledku jako se špatným pracím práškem, ale navíc budete k přírodě mnohem ohleduplnější.

Pere to vůbec?

Pere. A schopnost odstraňovat skvrny je někdy dokonce srovnatelná s běžným pracím prostředkem (použili jsme Ariel na barevné prádlo, který dlouhodobě vychází v našich testech nejlépe).

Jako testovací vzorek jsme použili čtyři přírodní a čtyři takzvané standardní typy špíny. Mezi přírodní patří borůvky, kečup, tráva a banán, mezi standardní masné saze, krev, kakao a červené víno. Ve stejném pořadí jsou seřazeny podle odolnosti vůči praní od nejméně po nejvíce odolnou. S přírodními skvrnami si všechny prací prostředky, tedy jak pevná mýdla a slizy, tak tekuté nebo ve formě prášku, dokázaly poradit lépe než se standardními, přičemž rozdíl v účinnosti praní přírodních skvrn byl mezi běžným a alternativním prostředkem překvapivě minimální.

Zajímavé je, že zatímco na přírodní skvrny bylo účinnější spíš samotné mýdlo, na standardní zase sliz. Soda zvyšuje pH vody, a to zřejmě zabírá. Naopak větší množství pěny v gelových prostředcích obsahujících saponiny se projevilo ve snížení schopnosti odstraňovat standardní špínu, což potvrzuje naše slova v úvodu článku.

Když se řekne A, je potřeba dodat i B

Vypadá to, že zatím všechno hraje do karet alternativním pracím prostředkům, ale ještě je tu jeden aspekt jejich používání, který je potřeba zmínit. Bělicí účinek je totiž minimální, a bílé prádlo je proto už po několika vyprání zašedlé. Soda je zase k některým barvám agresivní a oblečení vyšisuje. To znamená, že sice budete práť ekologičtěji, ale vykoupené to kratší životností oblečení. Nebo jednou za čas prostě budete muset vyprat bílé v běžném pracím prostředku, který má mnohem vyšší bělicí účinek. ✕

Fejeton Moje alternativa

Celá naše rodina se odjakživa chovala šetrně k životnímu prostředí, dokonce v době, kdy ekologie ještě nebyla vymyšlená a neživilo se jí tolik lidí, co dnes. Nakonec - žili jsme na pokraji křivoklátských lesů, a kdybychom si nedávali bacha, mohla se pomstychtivá příroda kdykoliv vloupat do naší chatrné chaloupky a jednoho po druhém nás zardousit. Pro jistotu jsme proto měli i my, děti, v noci pod peřinkou sekýru.

Samozřejmě, že nás taky živila, matka příroda, ale my jsme si z ní brali jen tolik, aby v ní ještě něco zůstalo a mohlo se to obnovit. Alespoň jeden strom, jedna houba, keříček borůvek, divoký kanec a tak. Zamazali jsme se přitom, to se ví. Proto se u nás pralo prádlo prakticky nepřetržitě, přičemž habička používala výhradně alternativní prací prostředky, i když nevěděla, co to je. Jediný nealternativní prostředek na lidové demokratickém trhu, mýdlo s jelenem, které dostávala pravidelně jako vzácný vánoční dárek, totiž došlo už počátkem března. (Pokusy vyrobit ze zbytků upytlačeného paroháče mejdlo skončily nezdarem, což dědečkovi leželo v hlavě, jelikož ve všech ostatních experimentech byl smrtelně úspěšný.)

Jasně, že nikde v okolí nerostly mýdlové ořechy, slizy a gely, co dneska motají šišku ekologickým pradelníkům, a pokud bychom někde narazili na prací kouli, dali bychom si ji do praku a ne do necek. Alternativní prostředky mé babičky byly řční písek, cigaretový popel, piliny a pecky ze švestek - poslední jme-

nované jen výjimečně, protože trhaly naše jemné batistové prádélko. V tomto způsobem vypraném oblečení jsme se sice museli den dva louhovat v potoce, ale byli jsme čistí jak slovo boží a taky otužilí.

Já, který pořád ležel v knížkách (měli jsme dvě), jsem se jednou dočetl, že indiáni z Jižní Ameriky používali k praní roztlučanou kůru pseudovrby šitolisté, a neopatrně jsem se o tom zmínil, takže jsem pak musel tuto zákeřnou rostlinu v křivoklátských lesích tři neděle hledat, aby ji habička mohla přihodit do necek. Naštěstí se mi to nepovedlo, asi u nás neroste, a to je dobře, poněvadž už by se jí chytli nadnárodní výrobci a udělali z ní prací prášek a tenhle časopis by se utestoval k smrti. Ostatně myslím, že to byl kec, jelikož všichni indiáni a indiánky v té knížce byli nazí (proto jsem v ní ležel). Tak co by si prali, že jo.

Ale vy si vezměte příklad z mé babičky a kupujte alternativní prací prostředky, šetrné k životnímu prostředí, v co nejhojnější míře. I kdyby teda náhodou nepraly.

Ani náhodou.

Zdeněk Rosenbaum

Informační servis

E-shopy s alkoholem porušují zákon

Drtivá většina e-shopů prodávajících alkoholické nápoje porušuje podle našeho průzkumu zákon. Nezabráňují totiž dostatečně tomu, aby se alkohol dostal do rukou dětem či mladistvým.

Prodej alkoholu mladistvým představuje zásadní problém, který není radno podceňovat. Proto opakovaně provádíme průzkumy a na možné nebezpečí upozorňujeme. Aktuálně jsme prověřili 22 českých e-shopů.

Podle zákonné úpravy platí, že „zásilkový prodej a veškeré další formy prodeje, při kterých není možné ověřit věk kupujícího, jsou zakázány“. Z tohoto ustanovení jasně vyplývá, že v případě nemožnosti prokazatelné kontroly věku zákazníka se jedná o nezákonný prodej alkoholických nápojů. Zákon současně uvádí, že prodávající poruší své povinnosti, pokud alkoholický nápoj prodá způsobem, u kterého není možné ověřit věk kupujícího – za toto porušení mu pak hrozí sankce až do výše 50 tisíc korun.

Doplňkových možností ochrany se potom nabízí více. E-shopy by měly ideálně informovat o minimálním povinném věku zákazníků

ve svých obchodních podmínkách. Toto kritérium nesplnily tři z prověřovaných subjektů, naopak 19 z nich tuto základní informaci podává. Pozitivní je, že většina z obchodů si vyhrazuje možnost stornovat objednávku či nepředat zboží v případě nesplnění podmínky věku na straně kupujícího. Jak jej ale v praxi ověřit, je otázkou.

Horší situace nastává u dotazů na věk kupujícího před vstupem na stránky s nabídkou alkoholických nápojů. Tuto kontrolu nevyužívá celých 14 z 22 e-shopů. Upozorňovat na zákaz prodeje alkoholu dětem či mladistvým lze i běžným textem při prohlížení stránek. Činí tak ovšem pouze 10 prověřovaných e-shopů. Těsně před odesláním objednávky pak varuje mladistvé před nákupem jenom 14 obchodů.

V uvedeném průzkumu nejlépe skončily e-shopy nakup.itesco.cz a potravinymodu.cz, které přinášejí vysoký standard přijatých opatření k zabránění prodeje alkoholických nápojů mladistvým. Zmíněné internetové obchody splnily všechna kritéria průzkumu včetně nejdůležitějšího opatření, kterým je rozvoz alkoholických nápojů. Touto cestou totiž lze jednoduše kontrolovat věk kupujícího.

I výsledky tohoto průzkumu ukazují, že provozovatelé e-shopů nabízejících alkohol mnohdy nedostatečně postupují proti prodeji svého zboží dětem a mladistvým. Problém lze přitom řešit hned dvěma způsoby. Věk zákazníka mohou kontrolo-

opatření proti prodeji mladistvým přijatá e-shopy s alkoholem

	dotaz na věk a jeho forma před vstupem na stránky a nabídkou alkoholu
alkoexpert.cz	není
alcohol-shop.cz	položen ve formě výběru z možností „Ano/Ne“ v návaznosti na větu „Prohlašuji, že je mi 18 a více let“
alkac.cz	není
alkogohome.cz	nápise: „Zákaz prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků osobám mladším 18 let“
alkohol.cz	není
alkoholix.cz	není
alkoholivalitna.cz	není
alkohol-lihoviny.cz	není
alkoobchod.cz	položen ve formě výběru jedné z možností „Jsem starší 18 let - VSTOUPIT / Jsem mladší 18 let - ODEJIT“
badumadrinks.cz	není
donpaolo.cz	položen ve formě výběru jedné z možností „Ano/Ne“ v návaznosti na větu „Prohlašuji, že jsem starší 18-ti let a jsem si vědom, že tyto stránky obsahují informace o tabákových výrobcích.“
e-nakupujeme.cz	položen ve formě výběru jedné z možností „Jsem starší 18 let / Jsem mladší 18 let“
eshop.dellis.eu	není
gastroklub.cz	potvrzení textu: „Prohlašuji, že je mi více jak 18 let a jsem si vědom, že tyto stránky obsahují informace o tabákových výrobcích a alkoholických nápojích. Taktéž tento počítač nepoužívá osoba mladší 18 let.“
idrinks.cz	není
la-vin.cz	není
lihovna.cz	není
nakup.itesco.cz	před prvním nákupem je nutná registrace a potvrzení obchodních podmínek
obchodveskrini.cz	není
potravinymodu.cz	před prvním nákupem je nutná registrace a potvrzení obchodních podmínek
superalkohol.cz	není
topalkohol.cz	není

týmní nápoj			
jiné upozornění ohledně věku v průběhu prohlížení stránek	dotaz/ upozornění	forma dotazu/upozornění týkající se věku táhně před nákupem	způsob doručení
na každé stránce se nachází text: „Zákaz prodeje alkoholu osobám mladším 18 let.“	ano	„Prohlašuji, že je mi více jak 18 let!“	osobní odběr, kurýr
není	není	žádná	osobní odběr, expres kurýr po Praze,
není	ano	Odesláním objednávky potvrzujete, že Vám již bylo 18 let a vyjadřujete souhlas s obchodními podmínkami	kurýr, Česká pošta
na každé stránce se nachází text: „Zákaz prodeje alkoholu osobám mladším 18 let.“	ano	nápis „Zákaz prodeje alkoholu osobám mladším 18 let“, ale dotaz položen přímo nebyl	prodávající zkontroluje rozevírá sám
na každé stránce se nachází text: „Všechny alkoholické nápoje v naší nabídce prodá- váme pouze konzumentům starším 18-ti let.“	ano	zaškrtnutí textu: „Potvrzuji, že je mi více než 18 let.“	osobní odběr, kurýr
není	není	žádná	osobní odběr, Česká pošta
na titulní stránce uveden text: „Nákup alko- holu a tabákových výrobků není umožněn osobám mladším 18ti let, nákup těchto pro- duktů je podmíněn bez výjimky registrací.“	výslovně není	registrace nebo využití mojeID	osobní odběr, kurýr
není	není	žádná	osobní odběr, Česká pošta
na každé stránce drobný nápis: „Nezletilým alkohol neprodáváme. Užíváním tohoto webu stvrzujete, že jste starší 18 let.“	není	žádná	osobní odběr, Česká pošta
není	není	žádná	osobní odběr, Česká pošta
na každé stránce se nachází text: „Stránky obsahují výrobky, které mohou být prodávány pouze osobám starším 18 let.“	není	žádná	osobní odběr, kurýr, Česká pošta
není	není	žádná	kurýr, Česká pošta
na každé stránce se nachází text: „Zákaz prodeje alkoholu osobám mladším 18 let.“	ano	vyžadují datum narození ke kontrole oprávnění k nákupu	osobní odběr, Česká pošta
není	ano	vyžadováno datum narození ke kontrole oprávnění k nákupu	osobní odběr, kurýr, Česká pošta
není	není	žádná	osobní odběr, kurýr, Česká pošta
na každé stránce se nachází text: „V e-shopu La-Vin.cz platí zákaz prodeje alkoholických nápojů a tabáku osobám mladším 18 let.“	ano	nutné registrace, vě, dotaz na plnoletost	osobní odběr, kurýr, Česká pošta, po Praze prodávající rozevírá sám
není	výslovně není	registrace nebo využití mojeID	osobní odběr, Česká pošta, po Praze prodávající rozevírá sám
na stránce a detailu alkoholického nápoje je uveden text: „Zákaz prodeje osobám mladším 18 let!“	ano	upozornění: „Při rezervaci časového úseku rozevížky prosím nezapomeňte, že během doby doručení musí být na doručovací adrese přítomna osoba starší 18 let.“	doručuje prodávající vlastním fideliem oprávně- ným kontrolovat věk, osobní pře- vzetí ve výdejním místě
není	výslovně není	registrace nebo rychlá platba, kde je dotaz na datum narození (není však povinným údajem)	osobní odběr, Česká pošta
upozornění u konkrétního výrobku: „Výrobek je dostupný pouze registrovaným zákazníkům.“	ano	upozornění na možnost předání jen osobě starší 18 let	doručováváno prostřednictvím vlast. přepravní služby, možnost zkontrolovat věk
není	ano	upozornění: „Aby mohla být ověřena Vaše věková způsobilost pro nákup, vyplňte prosím do kolonky Vaše datum narození, datum bude bude přezkontrolováno při převzetí zásilky. V případě, že nebude možnost ověření Vaší věkové hranice, nebude Vám Vaše objednávka vydána. Pokud nevyplníte datum narození, nebude možné objednávku expedovat.“	osobní odběr, Česká pošta
není	ano	nutnost uvést rok narození	osobní odběr, kurýr po Praze, Česká pošta

www.dtest.cz/tabak

Na průzkum podmínek
prodeje alkoholu navazuje
další průzkum, tentokrát
zaměřený na prodej
tabákových výrobků.
Podmínky pro jeho prodej
jsou podobné jako u alkoholu,
výsledky průzkumu jsou
stejně varovné. Pokud se
chcete dozvědět, které
e-shopy s tabákem se chovají
zodpovědně, podívejte se
na naše webové stránky.

vat buď při předávání zboží,
nebo v lepším případě ještě
před samotným odesláním
objednávky. Výhodou druhé
varianty jsou výrazně nižší
nároky na distribuci.

Řešením uvedené situace
je služba MojeID, která
umožňuje ověřit identitu
uživatele, tedy i jeho věk.
Tuto službu poskytuje
správce národní domény CZ
sdružení CZ NIC, je zdarma
a čeští uživatelé se díky ní
mohou přihlašovat na různé
internetové stránky a k různým
webovým službám
s jedním párem identifikačních
údajů (uživatelské
jméno a heslo). Přihlášení
podporuje v současnosti
více než 7500 internetových
služeb v České republice. ✖

Informační servis

Lupu ještě nezahazujte

Bleší písmo na obalech potravin vadi kdekomu. V USA s tímto nešvarem zatočili dříve a lépe než v Evropské unii.

Předplatitelé dTestu od nás do nového roku dostali kapesní lupu, aby s ní v obchodech mohli lépe číst spotřebitelsky důležité informace na obalech potravin. I když vyhláška o způsobu označování potravin říká, že vytištěné údaje musí být „snadno čitelné“, v praxi to tak nefunguje. Čitelnost si výrobci potravin vykládají jinak než spotřebitelé.

S titěrným písmem na obalech zápolíme u nás i jinde v Evropské unii. Poslanci Evropského parlamentu už sice rozhodli, jak velké má ono čitelné písmo být, ale lupu raději nezaha-

Odstrašující příklad nečitelného textu na jednom z prodáváných výrobků.

zujte. Přes určité zlepšení se totiž pravý zrakový komfort v EU očekávat nedá.

Zkusme porovnat unijní nařízení, které začne platit za dva roky, se zákonem, který už nyní platí v USA. Z hlediska spotřebitelských práv vítězí Amerika na celé čáře. V USA musí být písmo na obalech potravin velké alespoň 1,6 milimetru, v Evropské unii je minimální velikost písma stanovena na 1,2 milimetru. Ačkoliv unijní nařízení europoslanci schválili už v červnu 2011, jeho platnost odsunuli až na 13. 12. 2014. To proto, aby výrobci

S námi je máte přečtené.

měli dost času připravit nové obaly. To už se dá nazvat slušným oddechovým časem.

Dodejme, že informace pro zmíněné srovnání jsme čerpali z Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a z Kodexu federálních nařízení USA (CFR), hlava XXI, označování potravin.

Ani velikost není vše

Rozdílný názor na čitelnost písma v pojetí unijních a amerických zákonodárců dokládá ukázka vytištěného textu v obou zmíněných velikostech. Důležitá přitom je i volba typu písma. I při stejné velikosti totiž každé písmo vyvolává různý optický dojem. Jako „velké“ působí například písmo Helvetica, které je také velmi dobře čitelné. Zdánlivě drobnější naopak vypadá písmo Times, které je patkové a v menších velikostech hůře čitelné. Jistou zásluhou skrývá písmo Arial, neboť číslice 6, 8 a 9 lze v malých velikostech stěží odlišit.

Europoslanci neurčili, jaký konkrétní typ písma mají výrobci použít. Omezili se pouze na obecná doporučení, že vytištěné informace mají být vizuálně přístupné pro běžnou populaci.

Zraková pohoda po americku a po našem

Babla Black Tea čaj černý pravý

Doporučený návod k přípravě:
1 lžička čaje / čajový sáček
pro přípravu 1 šálku nápoje
Doba louhování:
3–5 min – dle chuti a zvyklosti

Skladujte v suchu
Minimální doba trvanlivosti:
25.05.2019

Etiketa podle nařízení platného v USA: velikost písma 1,6 mm

Babla Black Tea čaj černý pravý

Doporučený návod k přípravě:
1 lžička čaje / čajový sáček
pro přípravu 1 šálku nápoje
Doba louhování:
3–5 min – dle chuti a zvyklosti

Skladujte v suchu
Minimální doba trvanlivosti:
25.05.2019

Etiketa podle nařízení EU, které bude platit od 13. 12. 2014: velikost písma 1,2 mm

Kouzlům a trikům souvisejícím s čitelností písma se věnujeme v jiné části textu.

Nová povinnost – výživové údaje

Na obalech potravin v Evropské unii se také bude muset uvádět informace o výživovém složení výrobku. To například znamená, kolik má potravina kalorií, cukru nebo tuku. Ani to není v USA žádná novinka. Tamní výrobci to mají za povinnost

už od poloviny devadesátých let minulého století. Potravináři v EU na to dostali čas až do 13. prosince 2016.

Poslanci europarlamentu rozhodli, že povinných údajů o výživové hodnotě bude sedm. V USA mají o jeden víc – je to údaj o množství cholesterolu. Ten, ač je pro mnohé z nás doslova životně důležitou informací, v jediném výčtu výživových údajů nebude. Ostatní část evropského seznamu se shoduje s americkým. Konkrétně jde o množství energie v kaloriích a joulech, množství tuků, nasycených mastných kyselin, sacharidů, cukrů, bílkovin a soli.

Americký systém uvádění výživové hodnoty je detailně propracovaný. Musí mít podobu tabulky, vytištěné černou barvou na bílém podkladu, již zmíněným dobře čitelným písmem Helvetica. Konkrétně je také stanoveno, jaké musí být odstupy mezi jednotlivými řádky, i to, jak silné mají být dělicí linky v tabulce.

Nadcházející změny v unijní legislativě (viz dTest 9/2012, Závan informační čerstvosti) se promítnou do nové podoby českého zákona o potravinách. Ten současný je z roku 1997, návrh jeho novelizovaného znění byl již odeslán do meziresortního připomínkového řízení.

Podle ministra zemědělství Petra Bendla má jít o nejrozsáhlejší změny potravinového práva za uplynulých 16 let. Nový zákon by měl nabýt účinnosti 13. prosince 2014, tedy ke stejnému datu jako unijní nařízení o potravinách č. 1169/2011. ✖

Dobrá rada, marná snaha

Pokusy přimět výrobce, aby lépe „zviditelnili“ povinné údaje na obalech potravin, zejména seznam použitých surovin včetně přídatných látek, tzv. éček, nejsou v EU ničím novým. Až donedávna však nepřekročily rámec pouhého doporučení. Poučným čtením jsou například pokyny britského Úřadu pro potraviny (FSA), který už v roce 2001 apeloval na tamní výrobce, aby spotřebitelům usnadnili čitelnost povinných informací.

V seznamu nabádacích pokynů stálo, že písmo na obalech by mělo být velké alespoň 1,6 milimetru, protože menší už je obtížné čitelné zejména pro občany nad šedesát let věku. Jak to nakonec dopadlo v Evropském parlamentu, je už jiná kapitola, což jsme uvedli v předchozím textu.

Sama velikost písma také není vše. Nepoužívejte písma stínovaná, ozdobná nebo kurzívu, tedy ležaté písmo – zněl další pokyn britského úřadu FSA.

Jiná pasáž je věnována tomu, jak důležitou roli hraje barva písma a její kontrast s pozadím. Nejlépe se

Kombinace některých barev snižuje čitelnost etiket.

čte černé na bílém podkladě, případně tmavé na světlém. Avšak rozhodně vyhnout by se výrobci měli barevné kombinaci červené se zelenou nebo žluté s bílou.

V roce 2008 k tomu úřad FSA doplnil, aby výrobci nepoužívali text světlé barvy na světlém podkladu. Pokud se pro tuto kombinaci přece jen rozhodnou, měli by k tomu zvolit písmo větší velikosti než doporučených 1,6 milimetru. Tisknout text na lesklé a metalizované povrchy by mělo být tabu, protože lesk čtenáře oslepuje. Naopak na matném povrchu je text zřetelnější – tak znělo další doporučení výrobce.

Klíčovým údajem pro spotřebitele je datum spotřeby potravin. Pokyny FSA napovídají, že i v tom výrobci rádi hřeší. Slovní označení kon-

krétního měsíce, nebo alespoň jeho zkratka, poslouží těmto účelům lépe než číslice. Jak jsme již zmínili, určité číslice se navíc v některém typu písma, například v Arialu, dají jen stěží odlišit.

Jak získat na obalech více prostoru, aby mohla být písmena větší a lépe viditelná? Chcete-li ušetřit prostor, zmenšíte písmo pro nepotřebné informace. Nebo na etiketě zredukujete počet cizojazyčných verzí jednoho a téhož textu, navrhli výrobci britský Úřad pro potraviny v pokynech z roku 2008. V dalších letech už úřad své pokyny neaktualizoval, neboť obaly výrobků včetně potravinových převzal plně do své kompetence britský resort životního prostředí. Zájmy environmentálních institucí se soustřeďují na to, aby měly obaly co nejmenší velikost. Vždyť jde o ekologii.

Tento argument zní výrobci jako rajska hudba. Například Evropská federace asociací výrobců doplňků stravy (EHPM) se nechala slyšet, že v unii stanovená velikost písma 1,2 mm by její členy nutila zvětšit obaly výrobků, aby se na ně vešly všechny požadované údaje. „Toto zvětšování obalů by mělo škodlivý dopad na životní prostředí“, uvedl předseda asociace Peter van Doorn. ✖

Seriál

Ze světa vitaminů a minerálií

Nadměrný příjem některých vitaminů i minerálních látek může narušit dobře vyvážený metabolismus, vzájemný poměr nejenom vitaminů a minerálií, ale i ostatních účastníků látkové výměny.

Medicína první poloviny 20. století vkládala do vitaminů velké naděje. V průběhu dalších desetiletí přehnaný optimismus částečně vyprchal a v některých směrech se dostavilo rozčarování. Příčina tkví hlavně v tom, že se „hospodaření“ s bioaktivními látkami řídilo chybnou taktikou podle zásady „čím více, tím lépe“ namísto tolikrát osvědčeného „všeho s mírou“. Ukázalo se, že „přiměřené“ množství zdraví prospěšného vitaminu nebo jiné bioaktivní substance se zpravidla vícenásobnou dávkou přiměřeně nezvyšuje. Taková úměra běžně nefunguje a může vést i k překvapivě nechtěným opačným výsledkům.

V našem seriálu se vám pokusíme podat informace, které přinesou užitek objektivní informovanosti tak, jak to odpovídá stavu současné vědy.

Vitamin E

Vitamin E patří mezi antioxidační vitamíny a zasahuje do řady metabolických procesů. Jeho hlavní úlohou je ochrana organismu před poškozením volnými radikály. Chrání biologické membrány nervů a svalů, respektive celý kardiovaskulární systém před peroxidací. Dále působí preventivně proti nádorovému onemocnění zejména prostaty a chrání organismus před nežádoucími vlivy při léčbě nádorového onemocnění zářením a chemoterapií. Přítomnost dalších antioxidantů tuto ochrannou činnost podporuje. Vitamin E se při této aktivitě sám oxidauje a do aktivní formy ho navrácí vitamin C. Přispívá též k optimálnímu využití vitaminu A.

V tukích rozpustný vitamin E se vyskytuje ve formě osmi isomerů jak v rostlinných, tak živočišných zdrojích. Je obsažen v mléce, másle, mase (vepřovém, hovězím, jatečném a ledvinách), rybách, vejcích, obilovinách (zejména v pšeničných klíčcích), zelenině, ovoci a ořechách. Nejbohatším zdrojem jsou rostlinné oleje.

Částečně dochází ke kolísání výskytu ve spojitosti s ročním obdobím. Obsah vitaminu E v mléce je na jaře značně nižší než na podzim. Mladé, rychle rostoucí rostliny obsahují vitamin E méně než pomalu rostoucí a vzrostlé tmavozelené části. Některé tuky, především margaríny, se vitaminem E obohacují.

Při konzumaci dostatečně pestré stravy je u zdravých lidí většinou zajištěn dostatečný příjem vitaminu E. Vitamin E patří mezi vitamíny rozpustné v tucích, a jeho využití tak souvisí s přítomností tuku v potravě, s jeho schopností se dále metabolizovat a vstřebávat. Svůj význam zde hraje dostatečná funkce žlučníku, žlučových cest a slinivky břišní. U lidí s poruchou vstřebávání je často nutné vitamin E doplňovat v injekčním podání.

Znáte význam vitaminu E pro „naši krásu“? Vitamin E je důležitou součástí mnoha kosmetických přípravků. Napomáhá zklidňovat a zlepšovat stav poškozené pleti, aby lépe odolávala vysušování sluncem a větrem a různému znečištění především volnými radikály.

Nedostatek vitamínu E se vyskytuje jen velmi zřídka a prakticky nikdy jako výsledek nedostatečné výživy. Objevuje se většinou v případech, kdy je narušeno jeho vstřebávání. Obecně se jako důsledky nedostatku uvádějí poruchy metabolismu nervů a svalů.

V organismu se vitamín E uchovává 6 až 12 měsíců.

Vitamín E se distribuuje prakticky do všech tkání. Nejvyšší koncentrace v lidském těle je v nadledvinách a v tukových tkáních (okolo 15 mg/100 g), varlatech, srdci, kosterním svalstvu a játrech (1,3 až 4 mg/100 g). Metabolity se primárně vylučují do žluči. Něco málo přijatého vitamínu E se vylučuje močí a zbytek odchází v nezměněné formě stolicí.

Spektrum využití vitamínu E je vzhledem k účinkům široké: v gerontologii a prevenci proti stárnutí, v kardiologii, v prevenci některých nádorů, v ochraně červených krvinek proti hemolýze, při léčení křečových žil, na podporu činnosti pohlavních orgánů, v klimakteriu nebo při svalových poruchách. Příznivý efekt užívání vitamínu E v oblasti kardiovaskulárních onemocnění potvrdila převážná část studií, která se touto problematikou zabývala. Většina z nich dokázala potřebu preventivního příjmu vitamínu E v relativně vysokých dávkách. Aby se však dostavil významný efekt, k tomu jsou zapotřebí minimálně dva roky.

Jedna z cest, jak může vi-

tamin E přispět ke snížení rizika kardiovaskulárních onemocnění, je ochrana LDL cholesterolu před oxidací. Je dokázáno, že nejen zvýšená hladina cholesterolu, ale i jeho citlivost vůči oxidaci jsou spojeny s rizikem vzniku ischemické choroby srdce, ale i hypertenze a dalších chorob. Účinek vitamínu E v tomto mechanismu významně podporuje vitamín C, který zabezpečuje přeměnu vitamínu E do aktivní formy.

*Ing. Jarmila Blatná CSc.
Doc. Ing. Jaroslav Prugar CSc.*

i Vitamín E přijatý v potravě se spolu s tuky vstřebává v tenkém střevě za spolupůsobení žlučníku a pankreatu. Bylo zjištěno, že alfa-tokoferol z potravy se v organismu resorbuje z 20 až 50 procent, pro praktické výpočty se uvažuje množství 30 procent. Při kuchyňské úpravě dochází k různým ztrátám vitamínu E, zejména při smažení a pečení. Například oleje opakovaně používané k fritování už téměř žádný vitamín E neobsahují. Podobně je tomu u smažených a následně mrazirensky skladovaných výrobků, jakými jsou například bramborové hranolky. K vysokým úbytkům dochází rovněž při sušení ovoce a zeleniny. Působení světla, tepla a kyslíku způsobuje ztráty jak při zpracování, tak při skladování. U některých potravin může dojít až k 50procentním ztrátám.

Z historie

Koncem roku 1920 objevili vědci Evans a Bishop pro život důležitý faktor ve výživě, který je odpovědný za správný průběh těhotenství a porodu u krys. V roce 1922 dostal jméno vitamín E (vitamíny A až D už byly známy) a jako synonymum „tokoferol“, což je odvozenina z řeckého slova tokos (porod) a pherein (nésti). V roce 1936 se podařila izolace vitamínu E z oleje z pšeničných klíčků. K vypracování struktury došlo v roce 1938 a ve stejném roce i k jeho syntéze. Možno říci, že historie tohoto vitamínu patří spolu s vitamínem C k nejdůkladněji prostudovaným, ovšem ani zde nejsou dodnes vysvětleny všechny mechanismy biochemie a fyziologie, které se k tomuto tématu vážou. A právě tyto „tájenky“ stále čekají na naše vylouštění. ✕

Kreditní karty: tišší a elegantní zloději vašich peněz

Naše doba se stále proměňuje. Nic není pevné, vše mění svůj obsah i tvar a tržní ekonomika má dnes vliv i na oblasti, kde ještě donedávna tržní principy neplatily anebo nebyly tak významné.

Tento tlak je na každého z nás vyvíjen i jako na spotřebitele. Čím dál více si lidé cení druhých podle toho, zda a jaké mají auto a kdy a kde byli naposledy na dovolené. Jinak řečeno: náš sociální status a tedy pozice ve společenské hierarchii nejsou posuzovány pouze podle výdělku, nýbrž stále častěji podle naší spotřeby.

To je přímo optimální situace pro bankovní domy a celou řadu jejich produktů. Stále větší důraz se klade na možnost platit téměř na všech obchodních místech platební kartou, ba co víc, slyšíme, že je téměř pro každého dosažitelné své tužby naplňovat i přesto, že mu to jeho příjmem neumožňuje.

Prodejní argumenty

Mít vlastní platební kartu se již pro většinu z nás stalo naprostou samozřejmostí. Pro mnohé z nás je pak samozřejmé i to, že disponuje úvěrovou platební kartou neboli kreditní kartou. Prý má mnoho výhod.

„U karet vydaných přímo obchodníkem je možné využívat různých slev při platbě v jeho obchodních pobočkách. A pro cestovatele je neocenitelnou výhodou možnost platit v cizině bez nutnosti absolvovat pro-

cedury se směňováním peněz a platbou směnárenských poplatků. Taktéž jsou ke kartě nabízeny nejrozličnější druhy pojištění včetně cestovního,“ zní například tradiční výčet kladů, jež nám pracovníci bankovních domů při zřizování karty vyjmenují.

Občas ale opomenou říct, že nevýhodou karet může být účtování poplatků za jejich vydání, vedení, blokaci a podobně. „U kreditních karet může být nevýhodou poměrně vysoký úrok při splácení vyčerpané částky, na druhou stranu však většina bank nabízí bezúročné období, během kterého částku splatíte bez jakéhokoli navýšení,“ vysvětlí bankovní úředník s úsměvem na tváři.

Na paměti bychom nicméně měli mít klasické pravidlo, podle kterého platí, že úředník v bance či pojišťovně nabízí přednostně takový produkt, ze kterého má on – a nikoli klient – nejvyšší profit. Pokud jde o kreditní karty, současnou situaci lze charakterizovat pozoruhodným posunem oproti dřívějšku: standardní bankovní ústav nabídne kreditní kartu téměř každému klientovi, který má na účtu alespoň minimální obrát.

Některé společnosti dokonce posílají kartu poštou, aniž by si ji člověk vědomě objednal, jiné pak nabízejí kartu aktivním přímým marketingem přes telemarketingové společnosti. Jiné například nabízejí karty jako úvěr na financování nákupu zboží.

Poplatky za kartu významnější než úrok

Při uzavření smlouvy o kreditní kartě se většinou dozvíme pouze ony kladné argumenty, kvůli kterým bychom kartou měli určitě disponovat, ne už tolik ty, které by nás od ní měly odradit. Díky nepřehledné poplatkové struktuře si je málokdo schopen uvědomit a především spočítat, do jak krajně nevýhodného vztahu podpisem smlouvy možná vstupuje. Ne každý dokáže pouze využít bezúročného období a pak úvěr snadno splatit.

Mnozí si pak berou jednu kreditku za druhou a přestávají zvládat dluhy splácet. Kreditní karta tak u některých bývá vstupenkou do dluhové spirály, prvním krokem do dluhové pasti.

Brandové karty

Zmínit se musíme také o takzvaných brandových kartách, které nesou název jiné společnosti (Oz, Shell, Agip, Billa, OVB, Broker Consulting, Avon a další). V praxi to funguje tak, že instituce nemůže oslovit klienta s nabídkou karty, pokud na něj nemá ve své databázi kontakt. Proto banky oslovují partnery s tím, aby oblesaly vlastní databáze klientů (například Avonu, kterým je nabídnuta brandová karta Avon).

Tyto karty jsou prodávány jako slevové a výhodové, avšak bývají dražší než nebrandové karty, a to z důvodu sdílení zisku. Platí tu klasický marketingový trik: nechci slevu zadarmo. Nej-

1 debetní karta

Karta, kterou přistupujete na svůj běžný bankovní účet.

kreditní karta

Karta, kterou si půjčujete peníze od banky. Pokud peníze vrátíte v tzv. bezúročném období, neplatíte žádné úroky.

i Máte kreditní kartu a nevyužíváte ji? I tak vám může znepříjemnit život, pokud budete žádat o jiný typ úvěru. Úvěrový rámec, který máte u karty schválen, totiž můžete kdykoliv vyčerpat a např. při schvalování hypotečního úvěru to může být problém pro schválení, popř. důvod ke zvýšení úrokové sazby. Všechny údaje o úvěrech jsou totiž evidovány v příslušných registrech, jejichž prostřednictvím si finanční instituce tyto informace vyměňují.

ošemetnější u těchto karet je, že si přečtete v nabídce o neskutečných výhodách a nepřehledném množství slev, avšak údaje o úrokové sazbě ani poplatcích se v reklamní nabídce většinou nedočtete a klienti často ani nevědí, že by to vědět měli.

Obecně lze říct, že bankovní instituce – pokud jde o klienty – se nejvíce obávají takzvaných freeriderů, neboli klientů, kteří využívají pouze bezúročné období. Karty mají navíc často programy, které za čerpání vrací klientovi procentem z výběru nějakou část peněz zpět, a to buď přímo na kartu či do jiného produktu (například do penzijního připojištění). Na těchto klientech dosahují bankovní instituce reálnou ztrátu. Je to však marketingový trik. Banky mají dobře spočítáno, že mnoho lidí, které láká bezúročné období, zanedlouho začne platit vysoké úroky.

Kreditní kartu, či spotřebitelský úvěr?

Pokud jdete do obchodu a neměli jste v plánu si půjčovat, nenechte si vnutit kreditní kartu. Taktéž spotřebitelský úvěr nebývá obvykle dvakrát výhodný, v obou případech výrazně přeplatíte. Z obou zmíněných variant je však menší zlo spotřebitelský úvěr. Karty na nákup zboží na splátky nelze vůbec doporučit.

Kreditní kartu lze oproti „spotřebáku“ doporučit pouze v případě, že částku opravdu splatíte před koncem bezúročného období

nebo záhy poté. V opačném případě jde o produkt, který si takřka nezadá s nebankovními úvěry na hranici lichvy. Pokud to tedy opravdu jinak nejde a potřebujete půjčit, upřednostněte určitě spotřebitelský nebo hotovostní úvěr.

Taktéž mějte na paměti, že pokud zvolíte klasické splácení, kdy se splácí čím dál méně, fakticky to znamená, že zaplatíte mnohem více na úrocích. Pokud již nedopatřením kreditní kartu máte a splácíte, můžete tak činit i klasickým, tj. anuitním způsobem s konstantní splátkou podobně jako u spotřebitelského úvěru. Vyjde vás to výrazně levněji, ale i tak je levnější spotřebitelský úvěr. Srovnání nákladů na splátky naleznete v grafech na následující straně.

Kreditní karta je dobrá jen pro ty z nás, kteří mají silnou vůli, a pokud kartu využijí, tak jen nakrátko. Proto doporučujeme našetřit si rezervu na spořicí účet, spíše než využívat kreditní karty. Pokud jste přece jen v tíživé situaci, zkuste si půjčit raději v rodině nebo od přátel.

Kreditní karta je až poslední nouzová možnost, která se řádně prodraží a je lepší se jí vyhýbat obloukem. Pokud už ji máte, zbavte se jí co nejdříve. Pokud jste si z ní již peníze vybrali, zkonsoolidujte je nějakým k tomu určeným spotřebitelským úvěrem a raději si ji už nikdy nepožívejte.

Čeněk Kirch a Šimon Finemon
think-tank TANK

Jak jsme počítali

Náš výpočet je zjednodušený a neřeší, kdy má klient datum splátky. Tuto informaci ani nelze zjistit, neboť klient si může často navolit termín sám. Některé bankovní domy nicméně vyžadují datum, které je nejbližší průměrné výplatě mezd, bývá to často dvacátý den v měsíci (řízení rizika neplacení včas). Od tohoto dne se pak i odvíjí maximální počet dnů bezúročného období. Prakticky to znamená, že pokud máte splátku k dvacátému dni v měsíci a čerpáte například k 1. 1., zaplatíte celý dluh do 20. 2. To je maximálně padesát dnů bezúročného období.

Finanční domy mají různé počáteční dny pro bezúročné období, takže pokud není počátek 1., ale třeba až 6. dne v měsíci, je období bez úroku ne 60, ale 55 dní.

Platí to ovšem pouze v případě platby u obchodníka. Výběr hotovosti tuto vlastnost nemá, navíc se přibližně u třetiny kreditních karet účtuje vyšší úrok než za platby u obchodníka plus poplatky za výběr z bankomatu.

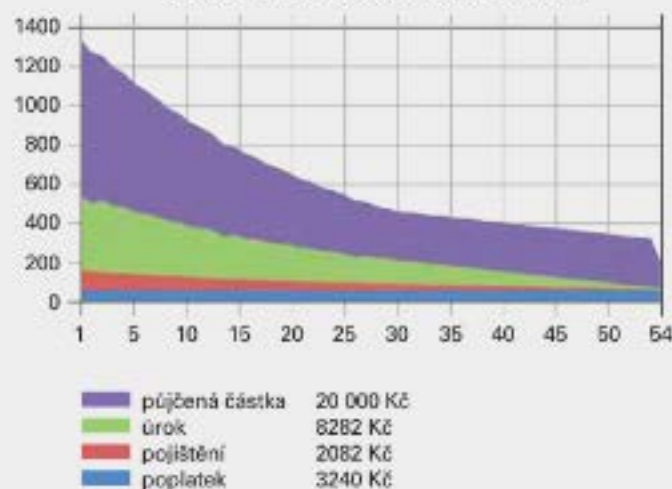
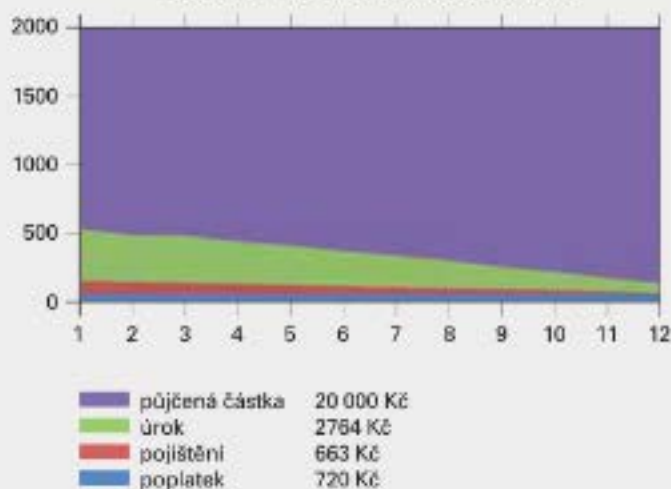
Kreditní karty

Srovnání nákladů na půjčku 20 000 Kč (při platbě u obchodníka), splacenou během 12 měsíců

		kreditní karty				
		úrok (%)	roční poplatky (Kč)	RPSN (%)	měsíční splátka (Kč)	celkem zaplácáno (Kč)
mBank	mKreditka (Varianta 3)	14,80 %	590	21,68 %	1805	22 250
ČSOB	ČSOB Kreditní karta Unembossed	19,90 %	250	24,87 %	1854	22 498
mBank	mKreditka (Varianta 2)	19,80 %	290	24,84 %	1853	22 526
Raiffeisenbank	STYLE karta	17,00 %	708	25,39 %	1826	22 620
LBBW Bank CZ	Kreditní karta LBBW Bank	18,48 %	540	25,69 %	1841	22 632
Poštovní spořitelna	Era kreditka embosovaná	20,90 %	280	26,41 %	1864	22 648
Volksbank CZ	Visa Classic	19,10 %	528	26,67 %	1847	22 692
mBank	mKreditka (Varianta 1)	23,80 %	0	27,08 %	1892	22 704
Citibank Europe	Citi Classic	23,99 %	0	27,32 %	1894	22 728
ČSOB	ČSOB Kreditní karta Standard	19,90 %	500	27,57 %	1854	22 748
GE Money Bank	MoneyCard Gratis	25,08 %	0	28,74 %	1905	22 860
Raiffeisenbank	EASY karta	25,08 %	0	28,74 %	1905	22 860
Komerční banka	A karta	19,90 %	708	29,79 %	1854	22 956
Komerční banka	Lady karta	19,90 %	708	29,79 %	1854	22 956
Komerční banka	Kreditní karta VISA Electron	22,90 %	360	29,92 %	1884	22 968
COFIDIS	Kreditní karta Cofidis	23,00 %	400	29,98 %	1885	23 020
UniCredit Bank	Visa AXA CLUB	23,40 %	360	30,58 %	1889	23 028
UniCredit Bank	Visa Generali	23,40 %	360	30,58 %	1889	23 028
Diners Club CS	Diners Club White	13,90 %	1490	29,02 %	1797	23 054
Oberbank	Diners Club White Oberbank	13,90 %	1490	29,02 %	1797	23 054
UniCredit Bank	MasterCard Agip	23,40 %	480	31,90 %	1889	23 148
Česká spořitelna	Kreditní karta Odměna	23,88 %	468	32,29 %	1893	23 184
Raiffeisenbank	DE LUXE karta	14,84 %	1548	30,42 %	1804	23 196
UniCredit Bank	Visa Credit Classic	23,88 %	480	32,43 %	1893	23 196
UniCredit Bank	Visa Credit Gold	15,96 %	1440	32,83 %	1816	23 232
CETELEM ČR	Kreditní karta Cetelem	22,68 %	708	33,36 %	1881	23 280
Citibank Europe	Citi BILLA kreditní karta	23,99 %	600	33,05 %	1894	23 328
Citibank Europe	Citi Broker Consulting	23,99 %	600	33,05 %	1894	23 328
Citibank Europe	Citi Life	23,99 %	600	33,05 %	1894	23 328
Citibank Europe	O2 Citi	23,99 %	600	33,05 %	1894	23 328
Citibank Europe	Shell MasterCard od Citibank	23,99 %	600	33,05 %	1894	23 328
Raiffeisenbank	Visa Generali	24,84 %	540	33,66 %	1903	23 376
Raiffeisenbank	Visa OVB	24,84 %	540	33,66 %	1903	23 376
Raiffeisenbank	Visa Uniqa	24,84 %	540	33,66 %	1903	23 376
Raiffeisenbank	Vodafone kreditní karta	25,08 %	540	33,92 %	1905	23 400
Česká spořitelna	Kreditní karta Worl	23,88 %	708	34,96 %	1893	23 424
GE Money Bank	Avon kreditní karta	25,08 %	588	34,38 %	1905	23 448
GE Money Bank	ING kreditní karta	25,08 %	588	34,38 %	1905	23 448
GE Money Bank	MoneyCard Plus	25,08 %	588	34,38 %	1905	23 448
GE Money Bank	MoneyCard Gold	20,28 %	1188	33,92 %	1858	23 484
UniCredit Bank	MC Miles & More Standard	23,40 %	840	35,91 %	1889	23 508
Home Credit	Clubcard kreditní karta	26,28 %	588	36,85 %	1917	23 592
Home Credit	Nákupní karta Premia	26,28 %	588	36,85 %	1917	23 592
Home Credit	Premia karta České pojišťovny	26,28 %	588	36,85 %	1917	23 592

kreditní karty (pokračování)

		úrok (%)	roční poplatky (Kč)	RPSN (%)	měsíční splátka (Kč)	celkem zaplatíte (Kč)
Home Credit	Premia Karta Home Credit	26,28 %	588	36,85 %	1917	23 592
ESSO	Kreditní karta FUTURO	27,48 %	600	38,62 %	1929	23 748
Diners Club CS	Diners Club Golf	13,90 %	2190	35,39 %	1797	23 754
Raiffeisenbank	Visa Gold	22,68 %	1440	39,25 %	1881	24 012
Diners Club CS	Diners Club Classic	13,90 %	2590	38,98 %	1797	24 154
UniCredit Bank	MC Miles & More Gold	18,96 %	2040	43,60 %	1845	24 180
Citibank Europe	Citi Gold	22,80 %	2500	49,28 %	1883	25 096
Citibank Europe	Citi ČSA MasterCard World	23,99 %	2500	50,74 %	1894	25 228
Citibank Europe	O2 Citi zlatá	23,99 %	2500	50,74 %	1894	25 228
ČSOB	ČSOB Kreditní karta Gold	19,90 %	3000	56,41 %	1854	25 248
Komerční banka	MasterCard Platinum	9,90 %	6490	67,96 %	1759	27 598
Komerční banka	Platinum Visa	9,90 %	6490	67,96 %	1759	27 598

Srovnání dvou variant splácení
Náklady při minimální splátce

Náklady při pravidelné splátce

Modelová situace

Pro srovnání jsme zvolili tuto modelovou situaci:

klient si chce pořídit zboží u obchodníka (platbou přes POS terminál) za 20 000 Kč a chce úvěr splatit během dvanácti měsíců.

A protože snad všichni obchodníci uvádějí, že první rok je mnoho poplatků zdarma, modelujeme rok druhý a užijeme si poplatky v plné síle.

Budete-li splácet bankou doporučenou minimální splátku, zaplatíte jen na úrocích třikrát více, než při splácení dvanácti shodnými splátkami.

Právo Platba kartou

Málokdo si dnes dokáže představit nákupy bez platebních karet. Platíme jimi v obchodech, v restauracích a čím dál častěji i při nákupech na internetu.

Jejich obliba postupem času stoupla natolik, že odezva obchodníků na sebe nenechala dlouho čekat. Dnes platební terminály najdeme téměř na každém kroku. Větší zájem o pohodlnější placení přispěl k rozvoji platebních prostředků, jako jsou například kreditní karty s bezúročným obdobím. Při využití karty k uhrazení ceny zboží či služeb vzniká vícestranný vztah, kdy držitel karty dává příkaz bance, u které má veden účet, k tomu, aby převedla konkrétní část peněžních prostředků z jeho účtu na účet daného obchodníka. Karta tedy umožňuje jejímu

držiteli vzdálený přístup k peněžním prostředkům uloženým u příslušné banky.

Dřívější úprava platebního styku, práv a povinností poskytovatelů platebních služeb a spotřebitelů nebyla v rámci vnitřního trhu EU řešena jednotně. Nově přijatá evropská legislativa sjednotila platební služby poskytované v rámci vnitřního trhu a vnesla do této oblasti vyšší ochranu spotřebitelů a právní jistotu obecně. Do českého právního řádu se promítla do přijetí zákona o platebním styku č. 284/2009 Sb., ve znění novel, čímž došlo k několika zásadním změnám. Jednak nová zákonná úprava zakotvila zrušení poplatků za blokaci karty a za zrušení účtu, dále omezila spoluúčast majitele karty na ztrátě při jejím zneužití a zkrátila

dobu převodu peněz mezi účty ze tří dnů na dva. Též byla významně rozšířena informační povinnost bank vůči spotřebitelům, jak v době před uzavřením smlouvy, tak i během jejího trvání.

Zákazníci si placení kartou pochvalují. Nemusí mít u sebe hotovost a nejsou při nákupu svoji hotovosti limitováni. Někteří obchodníci, zvláště ti menší však nesdílejí nadšení držitelů platebních karet, neboť banky si na obchodnících v průměru nárokují jedno až tři procenta z každé karetní transakce. Obchodníci si dobře uvědomují, že by se přenesením nákladů spojených s přijímáním karet na své zákazníky znevýhodnili před konkurencí. Přesto se našlo pár odhodlaných podnikatelů, kteří účtovali svým zákazníkům tři procenta při využití možnosti platit kartou. Spotřebitelé si to ovšem nenechali líbit. Následovala kontrola a pokuta od České obchodní inspekce. Spor se dostal až k Nejvyššímu správnímu soudu, který ve svém rozhodnutí ze dne 11. dubna 2006 (č. 8 As 35/2005) konstatoval, že podnikatelé mohou požadovat poplatky od zákazníků, kteří hradí služby či zboží prostřednictvím platební karty. V českém právu není zakotvena povinnost obchodníka přijímat platební karty. Proto podle Nejvyššího správního soudu není poplatek za tento typ úhrady diskriminační, nejde totiž o transakci srovnatel-

nou s hotovostní platbou. Přičemž diskriminací se rozumí ty praktiky, které bezdůvodně znevýhodňují jednu skupinu oproti druhé ve srovnatelných transakcích.

Zpátky ale k povinnosti přijmout platební kartu. Zákon v tomto směru sice mlčí, banky to však vyřešily po svém, a to zakotvením této povinnosti ve smlouvách s obchodníky. Pokud se vám stane, že obchodník odmítne přijmout platbu kartou, i přestože je jeho provozovna označena samolepkou s logem vaší karty, obraťte se se stížností na banku, která vám kartu vydala. Stejný postup doporučujeme i v případě, kdy obchodník podmiňuje přijetí karty dosažením „minimální částky“ pro placení kartou. Banky prosazují a budou prosazovat větší využívání svých platebních karet jakožto alternativu k placení zákonným platidlem. Snaha bank v tomto směru je však zákonem limitována zákazem hránit podnikatelům přijímání platebních karet buď zpoplatnit, nebo naopak určitou slevou zvýhodnit. I tak lze od nich očekávat, že se zasadí o zájem svých klientů, zejména spotřebitelů, platit kdykoliv, kdekoliv, za cokoliv a bez zvýšených nákladů. ✕

Hledáte informace?

**Přehled vybraných testů
z posledních let.
Výsledky všech testů a další
informace najdete na
www.dtest.cz.**

Auto + doprava

Crash testy	8/11
GPS navigace	2/12; 8/12
Letní pneumatiky	3/11; 4/12
Zimní pneumatiky	10/11; 10/12

Děti

Autosedáčky	6/12; 11/12
Dětská jízdní kola	3/11
Dětská odrážedla a odrážecí kola	7/10
Dětské melaminové nádoby	3, 4/08
Dětské nočníky	9/08
Dětské postýlky	12/09
Dětské sportovní kočárky	4/09
Chůvičky	7/11
Opalovací přípravky pro děti	6/10

Domácnost

Domácí pekárny	1/09; 9/12
Elektrické vertikální tůvary	2/13
Chladničky	9/09; 6/12
Kávovary	12/10
Kuchyňské kráječe	2/09
Kuchyňské roboty	10/10
Mikrovlnné trouby	10/11; 1/13
Myčky nádobí	8/11; 10/12
Napařovací žehličky a parní stanice	4/11; 2/13
Odstraňovače skvrn	3/09
Parní hrnce a trouby	2/12
Prací koule a mýdlové ořechy	1/12
Prací prostředky	12/11
Pračky s předním plněním	5/11; 2/12
Pračky s vrchním plněním	8/09
Přilepovací a akumulátorové vrtačky	1/12
Přimočarací pily	5/11
Ruční šlehače	4/12
Sekačky benzinové a robotické	4/11
Sekačky elektrické	4/12
Schůdky do domácnosti	4/09
Sklokeramické varné desky	10/09
Sušičky prádla	12/12
Sicí stroje	2/11
Štípače dřeva	12/11
Tablety do myček nádobí	3/08
Usporné zdroje světla	4/12
Vysavače	9/11; 9/12
Zahradní drtiče	8/11
Zahradní nůžky	9/10
Zahradní pilky	2/13

Obraz + zvuk

Baterie a nabíječky	12/10; 1/11
Bezdrátové headsety	8/12
Blu-ray přehrávače	10/11; 9/12
Čtečky elektronických knih	1/11
Digitalizace zvukových nosičů	8/10
Digitální fotorámačky	1/10
Digitální videokamery	6/11
Domácí kino	11/11; 12/12
DVD přehrávače	2/10
DVD rekordéry	11/09
3D televizory	10/10
Externí pevné disky	9/10
Fotoaparáty s výměnnými objektivy	9/12
Hi-fi soupravy mini a mikro	8/10
Kompaktní fotoaparáty	5/12; 1/13
Monitory	1/11
MP3 dokovací stanice	1/12
MP3 a multimediální přehrávače	1/12; 12/12
Ochrana počítače	4/12
Sluchátka	10/11
Televizory	5/12; 10/12
Videokamery	6/12

Telefony + počítače

GPS navigace	1/13
Mobilní telefony	4/12; 11/12
Mobilní telefony pro seniory	4/10
Navigace pro mobily	8/12
Tablety	11/12
Tiskárny	4/12; 2/13
Vodotěsné obaly	4/12

Sport + hobby

Běžecské bundy	10/12
Běžecské lyže	1/12
Carvingové lyže	11/10
Cyklistické přilby	5/12
Cyklocomputery	4/10
Digitální pianá	4/12
Chrániče zad	11/10
Lyžařská střediska	1/11
Lyžařské brýle	1/11
Lyžařské přilby	1/13
Spací pytle	5/11
Sporttestery	4/11
Trekingová obuv	8/12

Zdraví + kosmetika

Antiperspiranty	8/11
Daylong actinica	7/11
Elektrické holicí strojky	1/10
Holicí strojky a holítko	7/12
Krémy na ruce	10/10
Mezizubní péče	11/12
Měřiče krevního tlaku	1/11
Opalovací přípravky	6/11; 7/12
Spodní prádlo	5/12

Šampony pro barvené vlasy

Šampony pro regeneraci	6/12
Tělová mléka	8/10
Univerzální pleťové krémy	11/10
Ústní vody	7/10
	2/10

Jídlo + pití

Balené vody a pitná voda z kohoutku	10/09
Černý čaj	9/12
Čokolády	12/11; 7/12
Dětská menu ve fastfoodech	10/09
Dětské snídaně cereálie	11/08
Káva instantní	10/11
Káva mletá	1/13
Kečupy	9/11
Kysané a sterilované zeli	2/13
Majonézy	12/12
Másla	12/11
Med	5/12
Olivové oleje	10/12
Pstruzi	6/12
Rybí filety a file	11/12
Rybí prsty	11/11
Smetany	3/12
Syrová kuřata	2/12
Šlehačky ve spreji	7/11
Trestí játra	2/11
Tuňák v konzervě	3/11
Urně sladidla	10/11

Právo + finance

Běžné účty	5/12
Cestovní pojištění	6/12
Dodavatelé el. energie	11/11
Dodavatelé plynu	8/12
Havarijní pojištění	10/11
Hypoteční úvěry	9/12
Hypotéky	2/12
Kupte si levnější plyn	4/11
Neviditelné poplatky	9/11
Otevřené podílové fondy	8/11
Pojištění nemoci a úrazu	2/11; 3/11
Přenesení telefonního čísla	2/13
Spotřebitelské úvěry	4/12; 1/13
Spořicí účty	6/11; 2/13
Starobní důchody	4/12
Stavební spoření	12/11; 12/12
Termínované vklady	7/11
Účes předmětem smlouvy	1/13
Změna bankovního ústavu	8/10
Základní pojištění	1/11

Předplatte si dTest a ušetříte

Výsledky testů a spousta užitečných informací každý měsíc ve vaší schránce a denně na www.dtest.cz.

**Roční předplatné časopisu dTest
v ČR: 790 Kč**

**Roční předplatné časopisu dTest
v SR: 32.90 EUR**

Cena zahrnuje:

- 12 vydání časopisu
- zdarma roční přístup do databáze více než 9500 výrobků otestovaných od roku 2005
- přístup do online spotřebitelské poradny
- speciální poradenskou linku s přednostním servisem
- Nyní navíc dárek! S prvním časopisem obdržíte zdarma praktickou brožuru „105 vzorů pro řešení spotřebitelských problémů“ v hodnotě 200 Kč.
- Pro srovnání: Ve stánkovém prodeji stojí 12 vydání časopisu dTest 948 Kč bez uvedených výhod pro předplatitele.

Jak předplatné objednat?

Nabízíme několik možností:

- elektronicky: vyplněním objednávky na www.dtest.cz / www.dtest.sk
- telefonicky: na čísle 241 404 922
- zasláním SMS na číslo 604 556 874 ve formátu: dtest jméno příjmení ulice číslo poštovní PSČ obec e-mail
- výsledky některých testů a krátkodobé předplatné lze získat přes SMS; informace u jednotlivých testů na www.dtest.cz / www.dtest.sk

5 důvodů, proč si předplatit dTest

1. Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu. Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitelé získáváte **zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů** na www.dtest.cz.

3. S předplatným dTestu se stanete součástí velké rodiny spotřebitelů, kterou jen tak někdo neoklame. Informujeme o nástrahách trhu a **bojujeme za spotřebitelská práva**.

4. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a **usnadní život**.

5. Pro zachování skutečné nezávislosti nezveřejňujeme žádnou reklamu. **Příjmy z předplatného jsou hlavním zdrojem financování našich testů i ostatních aktivit.**

www.dtest.cz

Nahlédnutí do dTestu 4–2013

Ochrana počítače

Kvalitní antivirový program a firewall jsou základem zabezpečení každého počítače. Vystačí si běžný domácí počítač se softwarem, který je zdarma, nebo je lepší investovat do některého z placených balíčků?

Videňské párky

Takzvané vyhláskové uzeniny musí splnit závazné požadavky na složení. Do vídeňských párek například nesmí drůbeží separát. Test odhalí, zda výrobci dodržují své povinnosti a prozradí, které párky jsou nejméně chutné.

Rychlovarné konvice

Kvalitní rychlovarná konvice by měla být nejen rychlá, ale také tichá a přesná. O elektrické bezpečnosti a tepelné izolaci nemluvě. Duben přinese odpověď na otázku, zda se koupě dražší konvice vyplatí.

Pračky

Seznámíme vás s novými modely praček na trhu a s tím, jak výrobci pokročili v trendu snižování spotřeby vody a energie, který je mnohdy „na štiru“ s účinností praní. Kromě běžných modelů plněných předem jsme otestovali i několik vrchem plněných.

změna vyhrazena

Testy pro dobré nákupy

Objektivně

Výrobky nakupujeme anonymně v běžné obchodní síti. Výrobci ani prodejci nemohou ovlivnit náš výběr. Testy probíhají v nezávislých laboratořích. Pro hodnocení výrobků použijeme objektivní kritéria.

Nezávisle

Náklady na testy a další naši činnost hradíme z předplatného a veřejných zdrojů. Spolupracujeme s největšími evropskými a světovými spotřebitelskými organizacemi.

Bez reklam

Inzerenti ovlivňují nezávislost médií. V našem časopise ani na našich webových stránkách žádnou reklamu nenajdete.